

DREAM

Medlems- og formueprognose 2019

Fremskrivning af antal medlemmer
og formue i Lønmodtagernes Dyrtidsfond

Jonas Zangenberg Hansen

April 2019

Medlems- og formueprognose 2019

- Fremskrivning af antal medlemmer og formue i Lønmodtagernes Dyrtingsfond

1. Indledning

Lønmodtagernes Dyrtingsfond (LD) blev oprettet i 1980 med det formål at forvalte de indefrosne lønreguleringer, som i slutningen af 1970'erne ikke blev udbetalt som løn, men i stedet blev indefrosset. Hensigten med indefrysningen var at lægge en dæmper på lønudviklingen for at begrænse prisstigningerne. De indefrosne beløb skulle i stedet komme den enkelte lønmodtager til gode som en pensionssum, når vedkommende på et tidspunkt forlod arbejdsmarkedet. Et medlem af LD kan således få sit indestående udbetalt som en engangssum, når medlemmet ønsker det, forudsat at medlemmet er fyldt 60 år (kaldet den generelle udbetalingsalder) eller af andre grunde er udbetalingsberettiget. Primo 2019 havde LD cirka 581.600 medlemmer, hvis formue havde en værdi af 36,5 mia. kr.

Siden 2015 har DREAM årligt foretaget en fremskrivning af medlemsbestand og formue i LD. I dette papir præsenteres *Medlems- og formueprognose 2019*. Undersøgelsen er baseret på en samkøring af LDs medlemsregister med en række af Danmarks Statistiks personregistre for perioden 1981–2019.

Fremskrivningen af medlemsbestanden baseres på den historiske udbetalingsadfærd blandt LDs medlemmer. I dette års grundfremskrivning fastholdes udbetalingsadfærden fremadrettet som i perioden 2016–18. Dog korrigeres antallet af udbetalinger ved folkepensionsalderen for senere tilbagetrækning. Der laves desuden to alternative fremskrivninger, den ene med lidt lavere og den anden med lidt højere udbetalingstilbøjelighed end anvendt i grundfremskrivningen.

Udviklingen i LDs formue afhænger dels af medlemsbestanden og dels af den fremadrettede nettoforrentning af medlemmernes opsparing. Da LDs fremtidige afkast er usikkert, anvendes forskellige antagelser herom.

I det følgende afsnit gives en socioøkonomisk beskrivelse af LDs medlemmer per 1. januar 2019. Herefter følger afsnit 3, som giver en beskrivelse af den historiske udbetalingsadfærd blandt medlemmer af LD. I 2018 ses antallet af udbetalinger at være på sit højeste niveau siden 2013. Dette skyldes formentlig, at LDs afkast var negativt, hvorfor flere vælger at hæve deres opsparing. Der ses en tendens til, at særligt ældre og ufaglærte i højere grad valgte at hæve sit indestående i 2018.

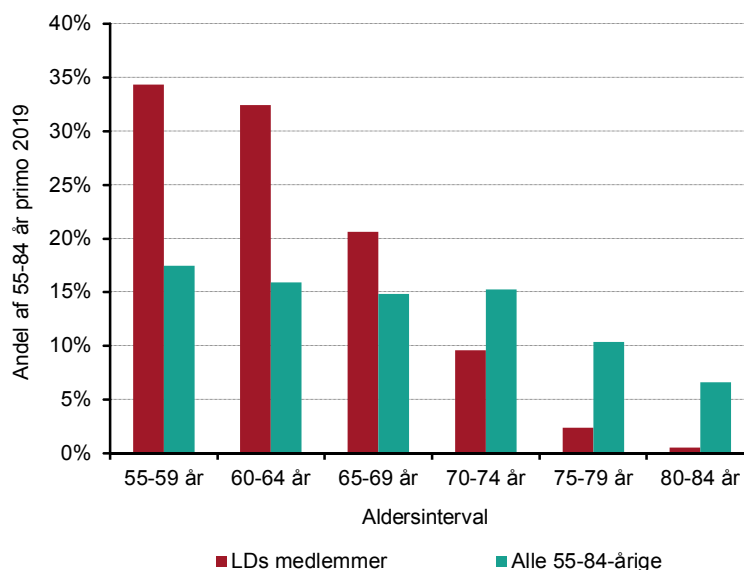
I afsnit 4 gives en uddybende beskrivelse af fremskrivningsmetoden, ligesom fremskrivningens hovedresultater præsenteres. Der foretages en sammenligning med sidste års fremskrivning, som dog ikke ligger langt fra dette års fremskrivning. Papiret afsluttes med en kort konklusion i afsnit 5.

2. Beskrivelse af LDs medlemmer primo 2019

LD havde per 31. december 2018 581.492 medlemmer¹ med en samlet formue på 36,5 mia. kr. I dette afsnit gives en beskrivelse af medlemmernes socioøkonomiske status. For at sætte tallene i relief sammenlignes hver statistik med de tilsvarende tal for hele befolkningen af 55–79-årige, som aldersmæssigt modsvarer LDs medlemmer, jf. Figur 2.1 nedenfor.

Opgørelsen af medlemsbestanden ved årsskiftet 2018/2019 omtales i denne undersøgelse som medlemsbestanden primo 2019.

Figur 2.1. Aldersfordeling blandt LDs medlemmer primo 2019, 5-års aldersgrupper.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase og registerdata fra Danmarks Statistik.

Cirka hver tredje af LDs medlemmer primo 2019 (34,3 pct.) var yngre end den generelle udbetalingsalder på 60 år, jf. Figur 2.2. Dette var et fald på 6,6 pct.point i forhold til det foregående år. Generelt har disse medlemmer under 60 år endnu ikke haft mulighed for at hæve deres opsparing.

En del medlemmer hæver deres indestående ved den generelle udbetalingsalder, men der er fortsat relativt mange 60–64-årige, der beholder deres opsparing i LD. Da en del medlemmer hæver deres indestående i forbindelse med tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet, falder antallet af medlemmer forholdsvis hurtigt fra 65 år. Ved 70 år sker automatisk udbetaling, hvis ikke medlemmet fravælger dette. Som følge heraf ses et fald i antal medlemmer ved 70 år. En stigende andel vælger at udsætte udbetalingen til efter det 70. leveår, og 12,6 pct. af LDs medlemmerne er i 70'erne og 80'erne. Dette er en stigning på 2,2 pct.point i forhold til primo 2018.

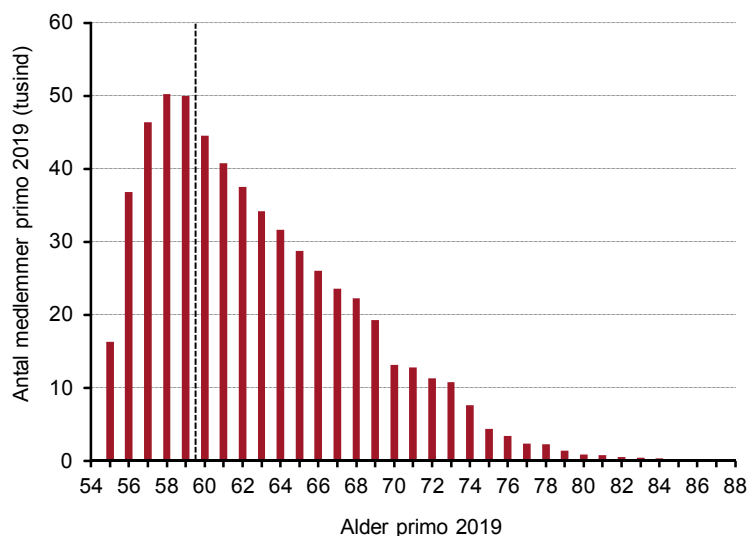
Primo 2019 var gennemsnitsalderen på et medlem i LD knap 62 år og 9 måneder. Det gennemsnitlige medlem var således 10½ måned ældre end året før.

Kønsfordelingen blandt LDs medlemmer var en smule skæv i forhold til den samlede befolkning på 55–79 år. Således var 51,7 pct. af LDs medlemmer mænd og 48,3 pct. var kvinder. Det

¹ Antallet af medlemmer i det leverede udtræk fra LDs medlemsdatabase er 120 personer lavere end antallet af medlemmer ifølge årsrapporten 2018 fra LD Fonde. Forskellen skyldes, at det til DREAM leverede udtræk ikke indeholder medlemmer, som er på vej til hjemfald.

tilsvarende tal for den samlede befolkning i det valgte aldersinterval var 48,8 pct. mænd og 51,2 pct. kvinder.

Figur 2.2. Aldersfordeling blandt LDs medlemmer primo 2019.

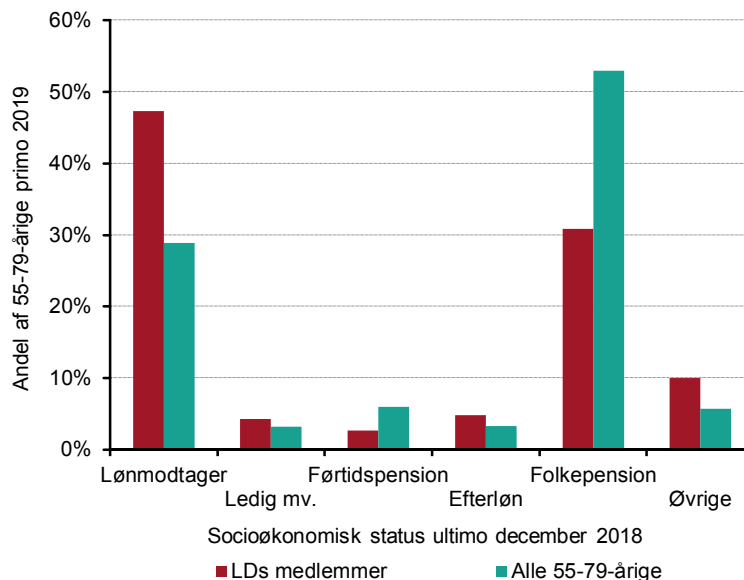

Anm.: Den stiplede, lodrette linje angiver den generelle udbetalingsalder, hvorfra medlemmerne kan vælge udbetaling.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase.

Et overvejende flertal af de resterende LD-medlemmer var fortsat aktive på arbejdsmarkedet primo 2019, jf. Figur 2.3. Den største gruppe var lønmodtagere, mens en mindre andel var jobsøgende. Ledige er her bredt defineret som personer midlertidigt udenfor arbejdsstyrken, dvs. ledige inklusiv aktiverede tillagt personer på kontanthjælp, sygedagpenge mv.

Figur 2.3. Arbejdsmarkedstilknnytning blandt LDs medlemmer primo 2019.

Anm.: Ledige omfatter personer midlertidigt udenfor arbejdsstyrken, dvs. (brutto)ledige tillagt kontanthjælp sygedagpenge mv. Øvrige indeholder selvstændige, studerende, hjemmegående og folk, der ikke havde folkeregisteradresse i Danmark per 1. januar 2019.

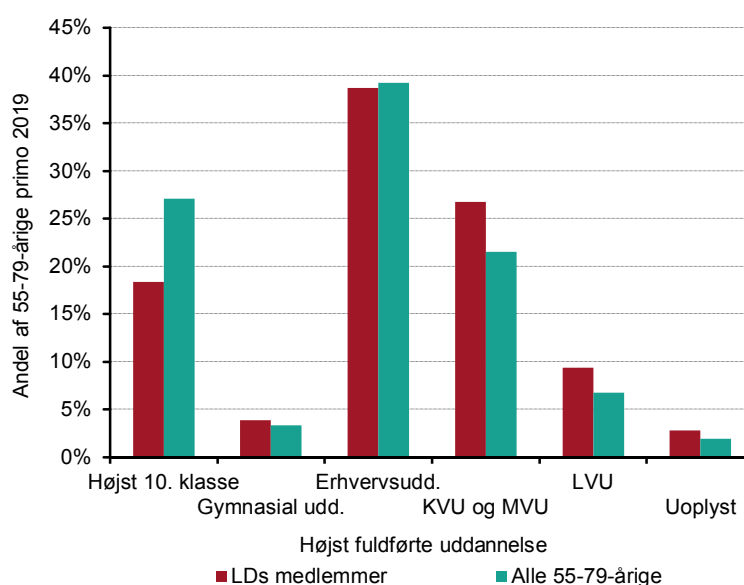
Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase og registerdata fra Danmarks Statistik.

Folkepensionister og førtidspensionister havde i overvejende grad hævet deres LD-opsparing, og udgjorde derfor en forholdsvis lille gruppe af LDs medlemmer i forhold til deres andel af den samlede befolkning. 10 pct. af medlemmerne tilhørte gruppen 'Øvrige', som består af selvstændige, studerende, hjemmegående og andre, der var uden for arbejdsmarkedet, men ikke modtog en offentlig ydelse. Gruppen inkluderer også medlemmer af LD, som ikke havde folkeregisteradresse i Danmark, hvorfor arbejdsmarkedstilknytning ikke kan observeres.

En persons uddannelsesniveau måles typisk ud fra begrebet "højest fuldførte uddannelse". Det indebærer en rangordning af uddannelser på en skala, hvor grundskolen rangerer nederst og en Ph.d. grad øverst. Den af en persons fuldførte uddannelser, som rangerer højest på denne skala, er udslagsgivende for personens "niveau".

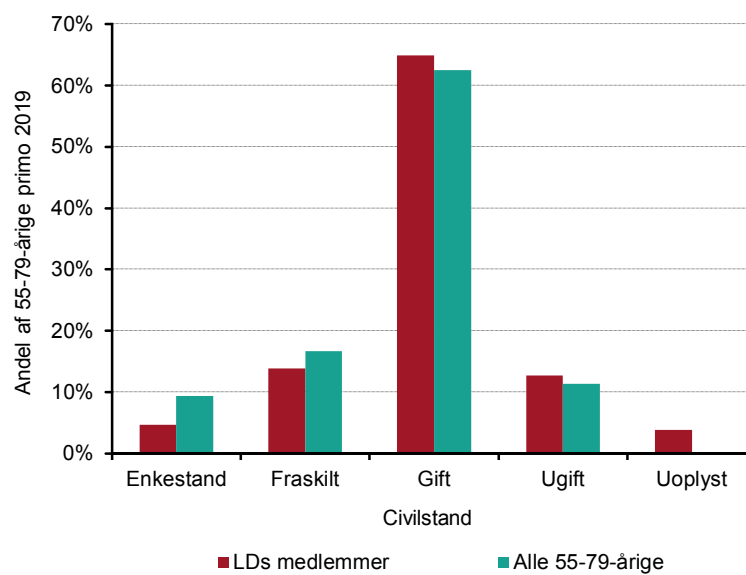
Når man betragter uddannelsesniveaet blandt medlemmer af LD ses det, at blandt dem med grundskole eller 10. klasse som højest fuldførte uddannelse, var der færre LD-medlemmer end i den generelle befolkning, jf. Figur 2.4. Overordnet havde dette to forklaringer. For det første ses en tendens til, at ufaglærte og faglærte hævede deres indestående tidligere end medlemmer med en videregående uddannelse. For det andet udgjorde ufaglærte og faglærte en større andel af årgangene over pensionsalderen (i forhold til de udvalgte ældre under 65 år), og disse personer kan have hævet deres LD-opsparing i forbindelse med deres tilbagetrækning. Personer med en videregående uddannelse havde i højere grad beholdt deres LD-opsparing end den resterende befolkning.

Figur 2.4. Højest fuldførte uddannelse blandt LDs medlemmer primo 2019.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase og registerdata fra Danmarks Statistik.

Medlemmernes civilstand var i det store hele et spejlbillede af den generelle befolkning, jf. Figur 2.5 på den følgende side. Man kan dog se en tendens til, at enker og fraskilte i mindre grad end gifte og ugifte har beholdt deres penge i LD.

Figur 2.5. Civilstand blandt LDs medlemmer primo 2019.

Anm.: Uoplyst civilstand omfatter medlemmer af LD, der ikke havde folkeregisteradresse i Danmark per 1. januar 2019.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase og registerdata fra Danmarks Statistik.

3. Udbetalingsadfærd blandt medlemmer af LD

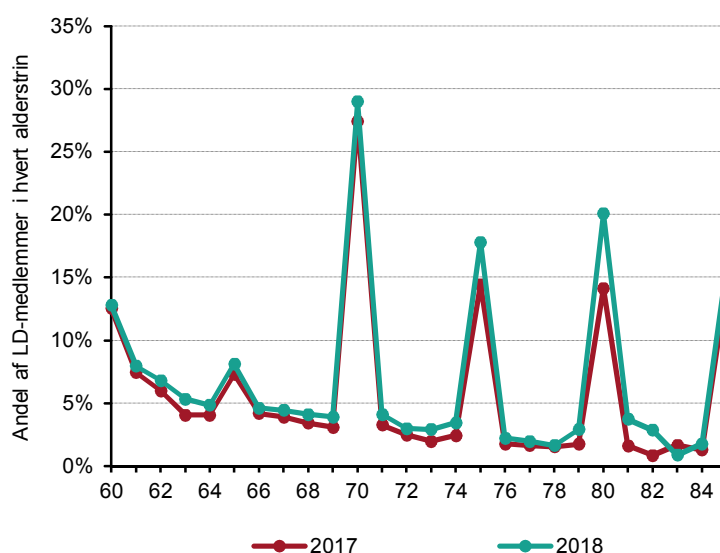
I 2018 var antallet af udbetalte konti fra LD cirka 35.300. Herved nåede antallet af udbetalinger sit højeste niveau siden 2013, hvor 35.800 konti blev udbetalt. I perioden 2014-2017 svingede antallet mellem 30.600 og 33.200 årlige udbetalte konti med laveste niveau i 2017.

Stigningen i antal udbetalinger fra LD mellem 2017 og 2018 skyldes en generel stigning i udbetalingstilbøjeligheden. Stigningen kan sandsynligvis tilskrives, at LD opnåede et negativt afkast i 2018. Negativ forrentning kan medføre, at en stigende andel af medlemmerne vælger at få udbetalt deres indestående. Stigningen i antal udbetalinger skal dog ses i sammenhæng med, at LD i dag foretager udbetalinger til medlemmer i flere alderstrin end det var tilfældet i 2013, hvorfor udbetalingstilbøjeligheden (andelen af medlemmerne i et givet alderstrin, som hæver deres opsparing) sidste år var på et noget lavere niveau, i de fleste alderstrin, end det var tilfældet i 2013.

I forhold til foregående år blev udbetalingstilbøjeligheden i 2018 øget blandt medlemmer i stort set alle alderstrin, jf. Figur 3.1. Dog ses kun en beskedent ændring i udbetalingsmønstret for 60- og 61-årige. Særligt i alderstrin med automatisk udbetaling - dvs. ved 70, 75, 80 og ved 85 år - ses udbetalingsandelen at blive øget. Ved 70 og 85 år øges udbetalingstilbøjeligheden med cirka 1,5 pct.point, mens stigningen ved 70 og 75 år er 3,4 henholdsvis 5,9 pct.point. At udbetalingstilbøjeligheden øges mere i disse alderstrin med automatisk udbetaling, kan indikere, at medlemmerne i mindre grad foretager tilvalg om at udsætter udbetalingen i år med svagt afkast.

I delafsnit 3.1 undersøges det for hvilke grupper, udbetalingstilbøjeligheden øges i 2018 i forhold til udbetalingsmønstret de foregående år.

Figur 3.1. Udbetalingsandel for medlemmer af LD efter alder, 2017 og 2018.

Anm.: Figuren viser, hvor stor en andel af medlemmerne i et givet alderstrin (opgjort ultimo året), som hævede deres opsparing i LD indenfor det givne kalenderår. Udbetalinger som følge af dødsfald er ikke medregnet.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase.

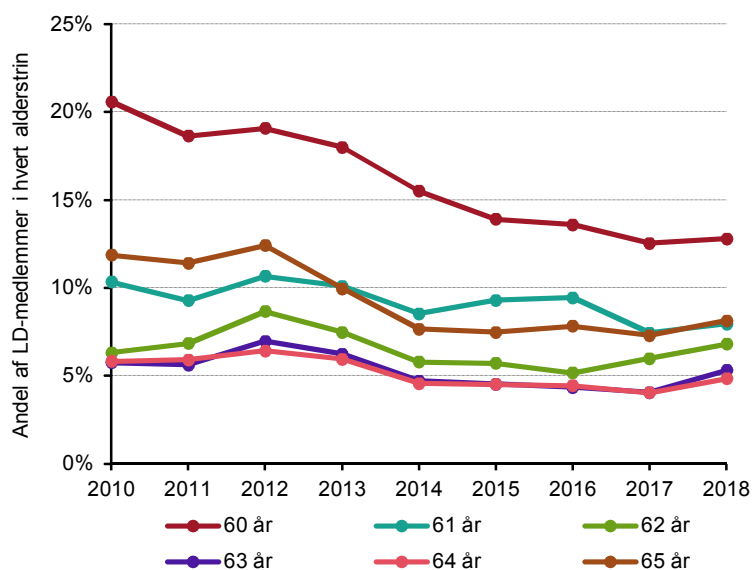
Negativt afkast og usikkerhed om den fremadrettede udvikling på finansmarkederne er en af flere faktorer, der kan påvirke udbetalingsmønstret for LD. Begivenheder, som kan påvirke udbetalingstilbøjeligheden, blev undersøgt nærmere i rapporten "Udbetalingsadfærd blandt

medlemmer af Lønmodtagernes Dyrtidsfond² (i resten af dokumentet refereret til som Zangenberg Hansen og Stephensen (2015)).

Rapportens vigtigste pointer omkring udbetalingsmønstret blandt LDs medlemmer var følgende: Fra omkring årtusindeskiftet var en klar tendens til en lavere udbetalingstilbøjelighed, særligt da færre medlemmer hævde deres opsparing ved den første mulige udbetalingsalder på 60 år. Desuden pegede undersøgelsens resultater på, at information fra LD og afkast på medlemmernes opsparing kunne have afgørende betydning for, hvornår et medlem valgte at hæve sin opsparing.

Undersøgelsen fandt således, at antallet af udbetalinger fra LD var ekstraordinært stort i årene 2007–09. I disse år var LDs afkast svagt som følge af ustabile finansmarkeder på grund af gældskrisen i Europa. Samtidig var der stor usikkerhed om den fremtidige økonomiske udvikling. Dette fik en større andel af især de ældre medlemmer til at hæve deres opsparing. Da LDs afkast i den efterfølgende periode blev normaliseret, aftog antallet af udbetalinger. I perioden 2010–13 var udbetalingstilbøjeligheden således forholdsvis konstant. For eksempel var det hvert år 18–20 pct. af de 60-årige medlemmer, som hævde deres opsparing. Dette fremgår af Figur 3.2 nedenfor. Figuren viser, for hvert alderstrin mellem 60 og 65 år, hvor stor en andel af LDs medlemmer, som hævde deres indestående i løbet af et givet år.

Figur 3.2. Udbetalingsandel for 60–65-årige medlemmer af LD, 2010–18.

Anm.: Figuren viser, hvor stor en andel af medlemmerne i et givet alderstrin (opgjort ultimo året), som hævde deres opsparing i LD indenfor det givne kalenderår. Udbetalinger som følge af dødsfald er ikke medregnet.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase.

Efter 2013 ses udbetalingsandelen for 60-årige at aftage fra 18,0 pct. i 2013 til 12,5 pct. i 2017. I delafsnit 3.2 argumenteres for, at det observerede fald i andelen, som hæver deres opsparing som 60-årig, sandsynligvis hænger sammen med, at den første mulige alder for efterløn i perioden er øget. Der tegner sig det billede, at færre medlemmer hæver deres opsparing i LD som 60-årig, når medlemmet ikke samtidig trækker sig tilbage fra arbejdsmarkedet. Samme argument kan formentlig forklare faldet i udbetalingshyppigheden til 61-årige fra 2014-2016 til 2017-2018.

² Jonas Zangenberg Hansen og Peter Stephensen (2015): *Udbetalingsadfærd blandt medlemmer af Lønmodtagernes Dyrtidsfond*, DREAM rapport udarbejdet for LD, oktober 2015.

For de øvrige alderstrin end 60 samt 61 år ses udbetalings sandsynligheden at være forholdsvis konstant i perioden 2014–17. Herefter observeres en svag stigning fra 2017 til 2018, som kan skyldes LDs negative afkast i netop 2018.

Figurer svarende til Figur 3.2, som viser udbetalingsmønstret for de alle alderstrin mellem 60 og 85 år, er vist i appendiks A.2. Heraf fremgår det, som i figuren ovenfor, at udbetalingsaldrene i de enkelte alderstrin stiger svagt fra 2017 til 2018. Stigningen er særlig stor i alderstrin, hvor der sker automatisk udbetaling. Set i forhold til udbetalingsadfærden over de seneste 5–7 år er stigningen dog ikke dramatisk.

3.1 Hvad karakteriserer de personer, som tilvalgte udbetaling i 2018?

I dette delafsnit ses der nærmere på, hvilke grupper som særligt har øget antallet i udbetalinger i 2018 i forhold til, hvad der kunne forventes, hvis adfærden observeret i 2017 var videreført³. Der fokuseres på grupper efter alder, uddannelsesniveau og efter om medlemmet var puljevælger eller ej.

Havde LDs medlemmer i 2018 haft samme udbetalingsadfærd, som blev observeret i 2017, vurderes antallet af udbetalinger at have været i størrelsesordenen godt 32.000. Ændret adfærd skønnes således at have øget antallet af udbetalinger i 2018 med cirka 3.300. Dette svarer til, at det faktiske antal udbetalinger i 2018 var cirka 10 pct. højere, end hvis medlemmerne havde haft samme udbetalingsadfærd som observeret i 2017.

Absolut set steg antallet af udbetalinger i 2018 - i forhold til, hvis udbetalingsadfærden fortsat var på 2017-niveau - mest for medlemmer i første halvdel af 60'erne. I hvert af disse alderstrin valgte 200-450 ekstra medlemmer udbetaling i 2018. Ved 70 og 75 år vurderes henholdsvis 300 og 200 ekstra udbetalinger i forhold til, hvis adfærden fra 2017 var fastholdt. Det fremgår af Figur 3.3a, som viser det faktiske antal udbetalinger i hvert alderstrin mellem 60 og 75 år holdt op mod det skønnede antal udbetalinger, såfremt udbetalingsadfærden havde været uændret i forhold til 2017.

De alderstrin, hvor antal udbetalinger øges mest i 2018 i forhold til, hvis adfærden havde været som i 2017, er imidlertid ældre, hvor antallet af udbetalinger i forvejen er forholdsvis stort. Betragtes i stedet den relative ændring, dvs. stigning i antal udbetalinger ved adfærdsændring sat i forhold til antal udbetalinger ved uændret adfærd, ses udbetalingstilbøjeligheden at stige mest for de ældste medlemmer af LD. For personer på 60–64 stiger antallet af udbetalinger således med i gennemsnit knap 10 pct., mens stigningen for 65–69-årige er knap 14 pct., jf. Figur 3.3b. For 75–79-årige var antal udbetalinger i 2018 knap 25 pct. højere, end hvis disse ældre medlemmer havde haft samme adfærd som i 2017.

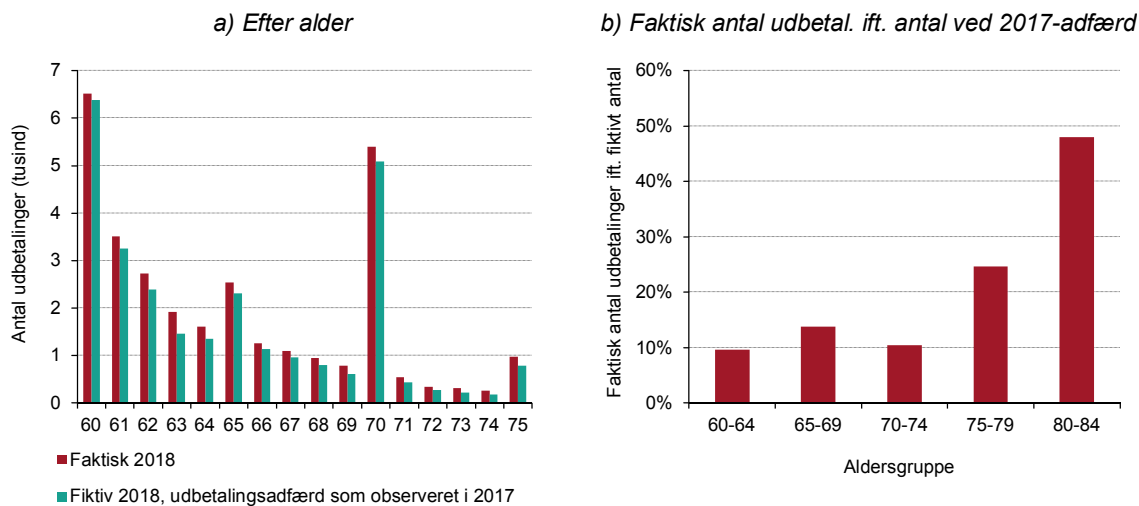
Der ses en yderligere stigning for de ældste medlemmer af LD. Størrelsen af stigningen skal dog tages med et vist forbehold, da antallet af udbetalinger for personer på 80 år eller ældre er relativt beskedent.

At ældre medlemmer øger udbetalingstilbøjeligheden i større grad end yngre medlemmer, hvis LD opnår svagt afkast, var ligeledes tilfældet omkring finanskrisen i 2008–09, jf. Zangenberg Hansen og Stephensen (2015). Dette kan skyldes, at disse medlemmer dels skal aktivt tilvælge at udsætte udbetalingen af LD, og dels har disse medlemmer en kortere investeringshorisont,

³ Sammenligningen foretages ved, at det faktiske antal udbetalinger i 2018 sammenholdes med et fiktivt antal, som bestemmes ved at anvende udbetalings sandsynligheder observeret i 2017 og multiplicere med medlemsbestanden primo 2018. Herved opnås et skøn over antal udbetalinger i 2018, såfremt udbetalingsadfærden observeret i 2017 fortsat var gældende. De anvendte sandsynligheder fordeles efter alder, køn, højst fuldførte uddannelse og hvorvidt medlemmet er puljevælger eller ej.

hvorfor usikkerhed om udviklingen på de finansielle markeder kan få visse medlemmer til at hæve deres opsparing.

Figur 3.3. Aldersfordelt antal udbetalinger i 2018 i forhold til antal udbetalinger, hvis udbetalingsadfærd observeret i 2017 var fastholdt.

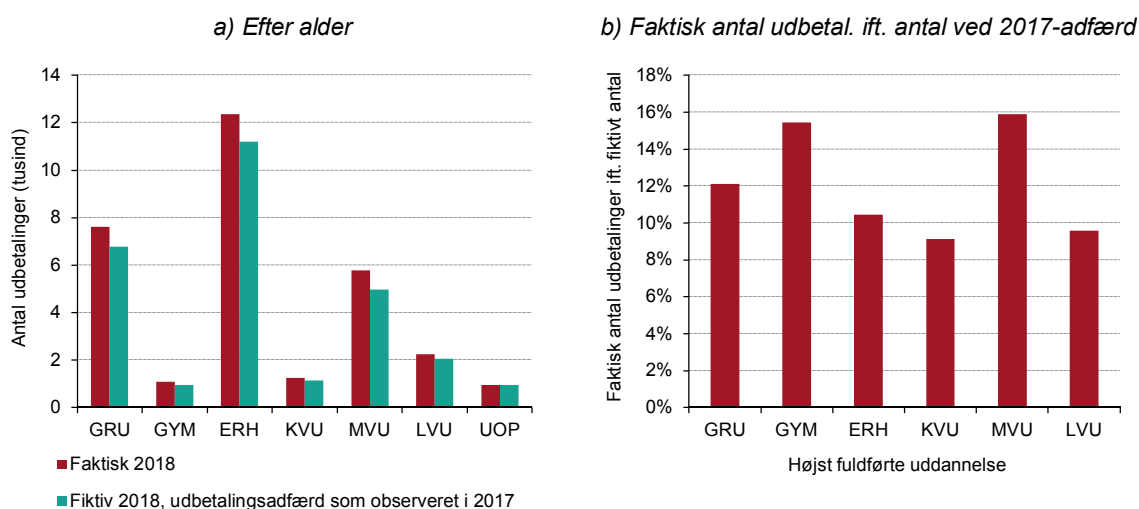

Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase.

Betragtes medlemmets højst fuldførte uddannelse vurderes adfærdssændringer mellem 2017 og 2018 særligt at have øget antallet af udbetalinger for erhvervsuddannede (cirka 1.200 ekstra udbetalinger), ufaglærte (1.000) og medlemmer med en mellemlang videregående uddannelse (800), jf. Figur 3.4a. Samme uddannelsesgrupper udgør dog også hovedparten af den samlede medlemsbestand, jf. Figur 2.4, hvorfor det også kunne forventes, at disse grupper øger antal udbetalinger mest absolut set, når udbetalingstilbøjeligheden øges.

Ses der i stedet på hvilke uddannelsesgrupper, som relativt set øger antal udbetalinger mest i 2018 i forhold til adfærd observeret i 2017, ses det, at særligt ufaglærte og personer med mellemlang videregående uddannelse øgede deres udbetalingstilbøjelighed, jf. Figur 3.4b.

Figur 3.4. Uddannelsesfordelt antal udbetalinger i 2018 i forhold til antal udbetalinger, hvis udbetalingsadfærd observeret i 2017 var fastholdt.

Anm.: Der er i figuren anvendt følgende forkortelser for højst fuldførte uddannelse: GRU=Grundskole, GYM=Gymnasial udd., ERH=erhvervsfaglig udd., KVV=Kort videregående udd., MVU=Mellemlang videregående udd., LVU=Lang videregående udd. og UOP=Uoplyst uddannelsesniveau.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase og registerdata fra Danmarks Statistik.

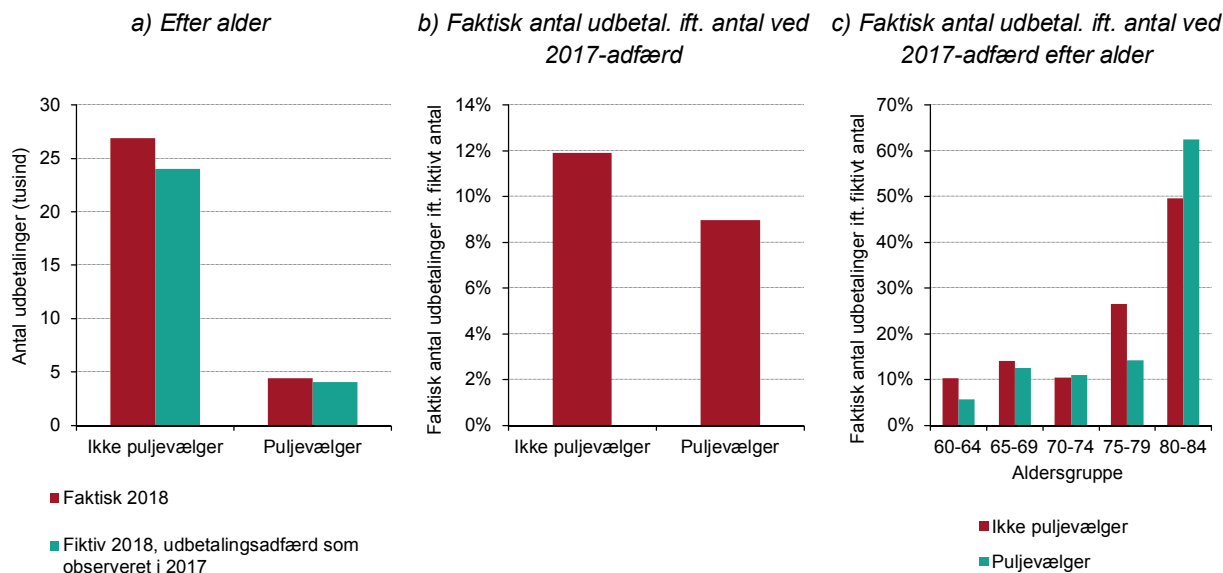
Knap 12 pct. af LDs medlemmer har efter eget valg deres opsparing placeret i investeringspuljer. Der var for disse puljevælgere stor spredning på puljernes afkast i 2018, hvorfor der er stor forskel på, hvor stort et afkast en puljevælger fik tilskrevet i 2018. Det formuevægtede gennemsnit for gruppen af puljevælgere svarede til en tilskrivning på -6,4 pct. efter pensionsafkastskat og omkostninger. Til sammenligning fik de godt 88 pct. af medlemmerne, der ikke har foretaget puljevalg, et tilskrevet afkast på -2,6 pct. i 2018.

Man kan forstille sig, at puljevælgere i 2018 reagerer anderledes end øvrige medlemmer, da puljevælgerne i gennemsnit opnår større negative afkast. Dette kan medføre, at flere puljevælgere end ikke-puljevælgere vælger at hæve deres opsparing, hvis vedkommende forventer et fortsat negativt afkast. Omvendt har puljevælgerne typisk en relativt større andel af formuen placeret i aktier (hvilket var en af forklaringerne på det dårligere resultat end i LD vælger), og hvis puljevælgeren tror på, at aktiemarkedet ikke fortsætter nedad, men i stedet vender og indhenter noget af tabet, vil vedkommende fastholde opsparingen.

I Figur 3.5 sammenlignes stigningen i antal udbetalinger i 2018 blandt puljevælgere og ikke-puljevælgere. Det ses, at begge grupper øger udbetalingstilbøjelighed i 2018 i forhold til, hvis adfærden observeret i 2017 var videreført. Det ses af Figur 3.5b, at udbetalinger til puljevælgere er knap 9 pct. større end ved 2017-adfærd. Det tilsvarende tal for ikke-puljevælgere er 11,9 pct. Samme tendens ses idenfor forskellige aldersgrupper, jf. Figur 3.5c.

Der ses således ingen tendens til, at puljevælgere øger antallet af udbetalinger mere end øvrige medlemmer af LD, på trods af, at puljevælgerne i 2018 i gennemsnit opnåede dårligere afkast end ikke-puljevælgere.

Figur 3.5. Antal udbetalinger i 2018 i forhold til antal udbetalinger, hvis udbetalingsadfærd observeret i 2017 var fastholdt efter puljevælger eller ej.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase.

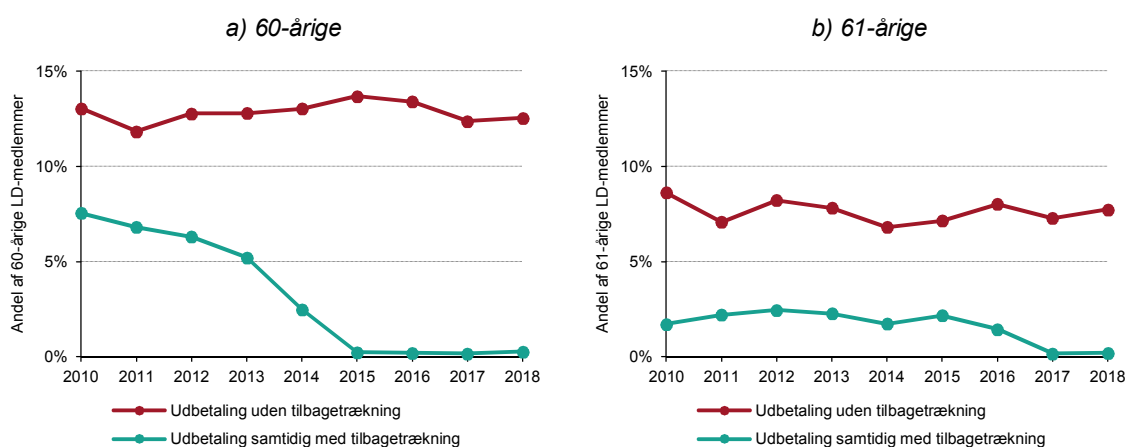
3.2 Udbetaling fra LD i forhold til tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet

Hovedårsagen til faldet i andelen, som i perioden 2010–18 hævdede deres LD-opsparing som 60-årig og i 2016–18 som 61-årig, vurderes at være, at en stigende andel af LDs medlemmer i denne periode udskød tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet. Samme konklusion blev draget i

Medlems- og formueprognose 2018⁴ (i resten af dokumentet refereret til som Zangenberg Hansen (2018)).

Andelen af LDs medlemmer, som hævede deres opsparing som 60-årig uafhængigt af samtidig tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet, var således nogenlunde konstant gennem hele perioden 2010–18. Det fremgår af Figur 3.6, hvor udbetalingsandelen til 60- og 61-årige medlemmer fra Figur 3.2 er opdelt efter, om udbetalingen skete samtidig med tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet eller ej. Samtidig tilbagetrækning defineres her ved, at medlemmet i samme år som udbetaling af LD-opsparingen begyndte at modtage en offentlig pensionsydelse i form af førtidspension eller efterløn/fleksydelse.

Figur 3.6. Udbetalingsandel for 60- og 61-årige medlemmer af LD efter om medlemmet samtidig trækker sig tilbage fra arbejdsmarkedet eller ej, 2010–18.

Anm.: Figuren viser, hvor stor en andel af medlemmerne, som hævede deres opsparing i LD i løbet af det kalenderår vedkommende fyldte 60 år (figuren til venstre) eller 61 år (figuren til højre). Udbetalingsandelen er opdelt efter, om medlemmet samme år trak sig tilbage fra arbejdsmarkedet, idet vedkommende begyndte at modtage en offentlig pensionsydelse.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase og registerdata fra Danmarks Statistik.

Udbetalinger til 60-årige samtidig med tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet var derimod aftagende i perioden efter 2010, jf. Figur 3.6a. I 2010–13 faldt andelen svagt i takt med, at færre udnyttede efterlønsordningen allerede som 60-årig. I 2014 skete en halvering af andelen, da kun halvdelen af de medlemmer, som fyldte 60 år i løbet af 2014 havde mulighed for tilbagetrækning via efterlønsordningen. Det skete, da den første mulige alder for efterløn (kaldet efterlønsalderen) blev øget til 60½ for personer født i første halvår 1954 og til 61 år for personer født i andet halvår⁵. I 2015–18 var andelen, som hævede LD samtidig med tilbagetrækning, stort set lig nul, da ingen 60-årige havde mulighed for at trække sig via efterlønsordningen. Få medlemmer fik tilkendt førtidspension, hvorfor andelen var svagt positiv.

Mens andelen af udbetalinger til 60-årige, som ikke trak sig fra arbejdsmarkedet, var konstant omkring 12,8 pct. i 2010–13, så skete en mindre stigning i andelen i både 2014 samt 2015. I 2015–16 var udbetalingsandelen igen konstant på cirka 13,6 pct. Stigningen i 2014–15 kan

⁴ Jonas Zangenberg Hansen (2018): *Medlems- og formueprognose 2018 - Fremskrivning af antal medlemmer og formue i Lønmodtagernes Dyrtidsfond*, DREAM rapport udarbejdet for LD, april 2018.

⁵ For personer født i første halvår 1954 er den første mulige alder for efterløn 60½ år, mod 60 år for personer født tidligere. Disse personer kan altså tidligst overgå til efterløn i andet halvår 2014, hvorfor ingen 60-årige fra denne årgang overgår til efterløn i første halvår 2014. For personer født i andet halvår 1954 er efterlønsalderen 61 år. Disse personer kan derfor tidligst overgå til efterløn i andet halvår 2015. For personer født senere end år 1954 øges efterlønsalderen yderligere. Fælles for disse årgange er, at de tidligst kan overgå til efterløn i løbet af 2016. Tilbagetrækningsaldrer for alle årgange kan ses i appendiks A.1.

indikere, at en mindre andel af de medlemmer, som tidligere hævdede deres opsparing samtidig med tilbagetrækning i stedet valgte udbetaling ved den generelle udbetalingsalder, når muligheden for tilbagetrækning via efterlønsordningen ikke længere var mulig. Stigningen i udbetalingsandelen mellem 2013 og 2015 var dog på mindre end ét pct.point. Så såfremt denne effekt optrådte, så vurderedes den at have været meget beskeden. Samlet set skønnes senere tilbagetrækning derfor at udskyde udbetalingstidspunktet fra LD.

For 61-årige tegnes overordnet samme billede: Andelen af medlemmerne, som hæver LD-opsparingen uafhængigt af tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet, er tilnærmelsesvis konstant over perioden 2010–18. Andelen, som hæver opsparingen samtidig med tilbagetrækning er nogenlunde konstant frem til 2015, hvorefter andelen aftager mod nul. Faldet sker samtidig med, at tilbagetrækning via efterlønsordningen ikke længere er mulig som 61-årig.

Det er bemærkelsesværdigt, at andelen af 61-årige, som i 2015 hæver deres opsparing i LD, ikke stiger i forhold til de foregående år. I dette år er efterlønsalderen således lig 61 år, hvorfor flere personer end de foregående år trækker sig fra arbejdsmarkedet i dette alderstrin. Antallet af udbetalinger ser dog umiddelbart ud til at være upåvirket heraf. Dette indikerer, at de personer som udskyder udbetaling ved 60 års alderen ikke nødvendigvis hæver deres opsparing ved tilbagetrækning som 61-årig.

Senere tilbagetrækning via efterlønsordningen vurderes således at have dæmpet udbetalingstilbøjeligheden blandt både 60- og 61-årige medlemmer af LD de seneste år. Umiddelbart ser dette ikke ud til at øge antallet af udbetalinger i det alderstrin de berørte årgange i stedet kan trække sig via efterlønsordningen.

For at give endnu en indikation af, hvordan udbetalingsmønstret ændrede sig som følge af øget efterlønsalder, ses der på, hvor stor en andel af medlemmerne i hver halvårgang født mellem 1950–57, som fik deres LD-opsparing udbetalt indenfor ét år efter deres 60- og 61-års fødselsdag. Disse udbetalingsandele er afbildet i Figur 3.7.

For halvårgangene født mellem 1950 og 1953 var det en forholdsvis konstant andel på omkring 25 pct., som hævdede deres opsparing indenfor ét år efter deres 60 års fødselsdag. For de fire seneste halvårgange født i 1952 og 1953 ses imidlertid en tilbøjelighed til, at en aftagende andel hævdede deres opsparing ved den generelle udbetalingsalder. Over alle halvårgange født 1950–53 ses derfor en svagt aftagende tendens i udbetalingsandelen.

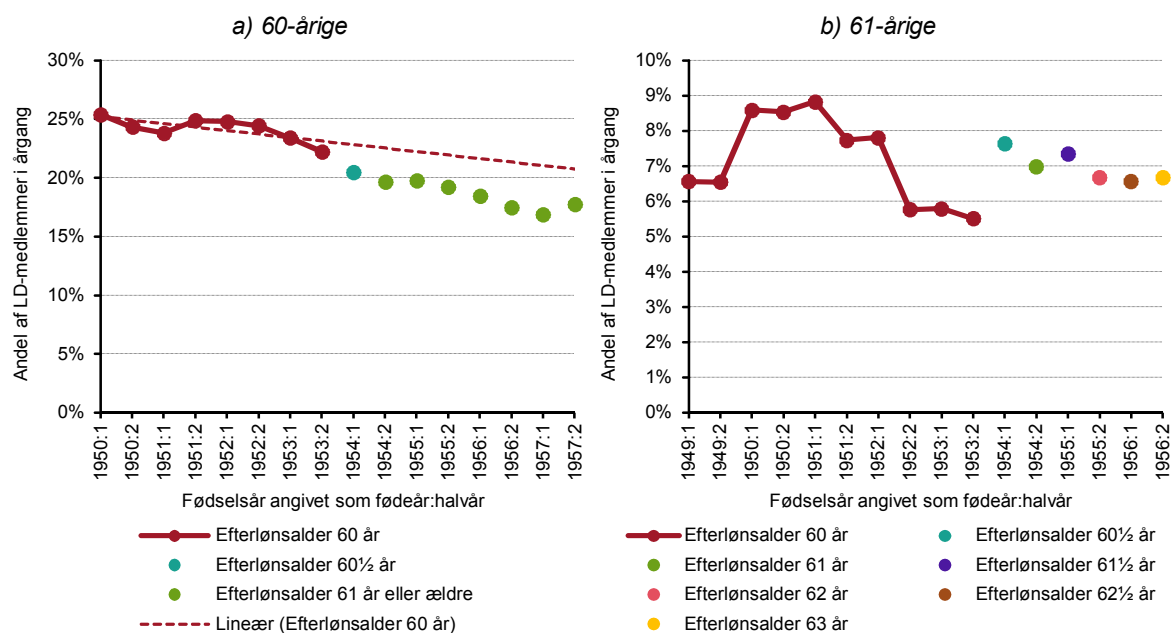
Efterlønsalderen var øget til mere end 60 år for årgangene født i 1954–57. Stigningen var afhængig af, om et medlem var født i første eller andet halvår. For årgang 1954 var efterlønsalderen således 60½ år for personer født i første halvår og 61 år for dem, der var født i andet halvår. For årgang 1955 og yngre årgange var efterlønsalderen større end 61 år.

Af Figur 3.7a fremgår det, at udbetalingen til 60-årige i disse otte halvårgange født i 1954–57 faldt i forhold til tendensen for ældre årgange. For medlemmer født i første halvår 1954 var udbetalingsandelen 2,9 pct.point lavere end for personer født ét år tidligere. For medlemmer født i andet halvår 1954 var det tilsvarende tal 2,6 pct.point. Faldet var større end, hvad den aftagende udvikling i udbetalingstilbøjeligheden de foregående år tilsagde. Samlet set var dette endnu en indikation af, at færre medlemmer hævdede deres opsparing som 60-årige, da tilbagetrækning blev udskudt.

Betragtes i stedet 61-årige i Figur 3.7b ses det, at udbetalingstilbøjeligheden for årgange, der skal være ældre end 60 år før efterlønsalderen nås, er større end udbetalingstilbøjeligheden for årgang 1953, der kan trække sig via efterlønsordningen som 60-årig. Denne stigning kunne indikere, at personer født i andet halvår 1954 udskød udbetaling fra LD svarende til stigningen i efterlønsalderen på ét år. For årgange med en efterlønsalder på mindst 62 år er andelen dog ikke

aftaget, hvilket burde være tilfældet, hvis disse årgange udskøb udbetaling fra LD til samtidig tilbagetrækning via efterlønsordningen.

Figur 3.7. Udbetalingsandel til 60- og 61-årige efter fødselshalvår.

Anm.: Figuren viser andelen af medlemmerne i LD, som hævde deres opsparing indenfor et år efter deres 60 års (venstre) henholdsvis 61 års fødselsdag (højre). Tallet efter årstallet angiver, om medlemmet var født i første eller andet halvår. Den stiplede linje angiver tendensen i udviklingen i udbetalingsandsynligheden for årgange, hvor efterlønsalderen var sammenfaldende med den generelle udbetalingsalder.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase.

Det skal understreges, at effekterne af, at den generelle udbetalingsalder de seneste år ikke har været sammenfaldende med efterlønsalderen fortsat er usikre. Usikkerhed opstår som følge af den korte dataperiode, hvor efterlønsalderen er øget. Desuden er det endnu ikke muligt at se den fulde effekt på udbetalingerne ved de nye efterlønsaldre. Endelig er stigningen i efterlønsalderen for de betragtede årgange forholdsvis beskeden. Dette gør det sværere at udlede effekten af den senere tilbagetrækning.

3.3 Påvirkes udbetalingsadfærden af breve sendt fra LD?

Information fra LD kan påvirke antallet af udbetalinger. Historisk har man således observeret, at breve, som orienterede medlemmerne om muligheden for udbetaling, havde stor effekt på, hvornår medlemmerne valgte at hæve deres opsparing, jf. Zangenberg Hansen og Stephensen (2015)⁶.

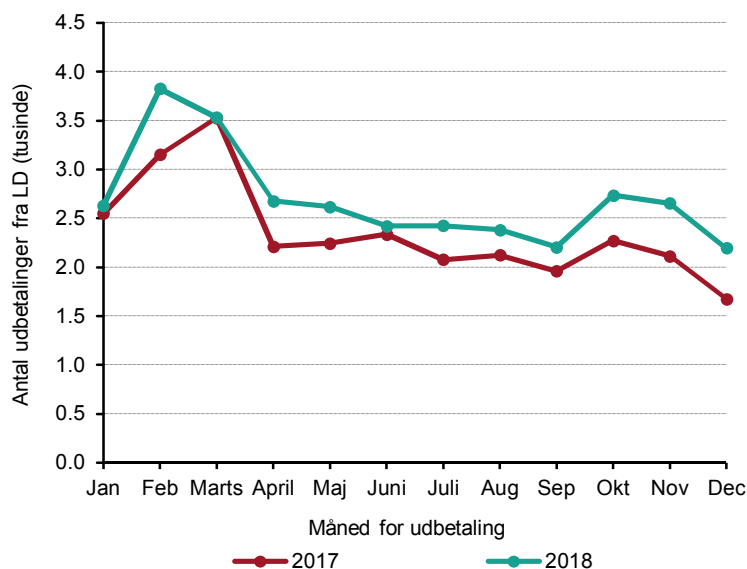
LD sender fortsat en række breve til deres medlemmer. Generelt er udbetaling mulig, når medlemmet fylder 60 år. Her vil medlemmet dels modtage det sædvanlige årsbrev, der beskriver forrentning af medlemmets konto i det foregående år. Årsbrevet sendes til alle medlemmer, typisk i løbet af årets første kvartal. Dels vil medlemmet modtage et brev, der

⁶ Undersøgelsens resultater pegede på, at information fra LD kunne have stor effekt på medlemmernes udbetalingsadfærd. Da LD i efteråret 2004 stoppede med at sende breve, som orienterede om udbetalingsmuligheden, til de medlemmer, som fyldte 60 og 67 år, faldt udbetalingen i disse alderstrin betragteligt umiddelbart efter brevs ophør. I undersøgelsen udførtes en økonometrisk analyse, som viste, at orienteringsbrevet til de 60-årige historisk havde øget sandsynligheden for, at medlemmerne hævde deres opsparing med omkring 50 pct.

orienterer om den skatterabat, som blev vedtaget i oktober 2014 med virkning fra april 2015⁷. Orienteringsbrevet udsendes cirka ni måneder efter medlemmets 60 års fødselsdag.

Antallet af udbetalinger fra LD, samt udbetalingerens fordeling over året, giver en fornemmelse for medlemmernes reaktion på årsbrevet. Der ses en klar tendens til, at antallet af udbetalinger er højst omkring udsendelse af LDs årsbrev i begyndelsen af året, jf. Figur 3.8. Herefter er antallet af udbetalinger nogenlunde konstant over sommeren og efteråret.

Figur 3.8. Antal udbetalinger fra LD over året, 2017–18.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase.

I 2017 og 2018 blev årsbrevet udsendt i første halvdel af februar måned. Der ses en klar tendens til, at antallet af udbetalinger er størst i februar og marts måned. En del af udbetalingerne, som formentlig kan henføres til årsbrevets udsendelse, sker først i marts måned, da der typisk går cirka to uger fra et medlem beder om udbetaling, til kontoen i LD rent faktisk udbetales. Samlet set er antallet af udbetalinger i februar og marts måned 2017 og 2018 omkring tusind udbetalinger højere, end hvis antallet af udbetalinger havde været på gennemsnitligt niveau af januar og april måned.

Udover årsbrevet sendte LD fra december 2015 ligeledes brev til medlemmerne født fra april 1955, hvori medlemmet orienteres om muligheden for skatterabat. Brevet sendes til medlemmet cirka 9 måneder efter vedkommendes 60 års fødselsdag.

For at få en ide om, hvorvidt dette brev har øget antallet af udbetalinger fra LD, betragtes medlemmer født i april-december 1955 samt alle medlemmer først i 1956–57. Dette omfatter i alt næsten 130.000 medlemmer af LD. Disse medlemmer havde mulighed for at opnå skatterabat fra deres 60 års fødselsdag og de efterfølgende 12 måneder. De betragtede medlemmer fyldte 60 år mellem 1. april 2015 og 31. december 2017. Herefter fulgte medlemmet ét år frem for at se, om vedkommende igangsatte udbetaling eller ej. I den betragtede årgang var det godt 25.000 medlemmer, som hævdede deres opsparing som 60-årig. Dette svarer til knap 20 pct., hvilket

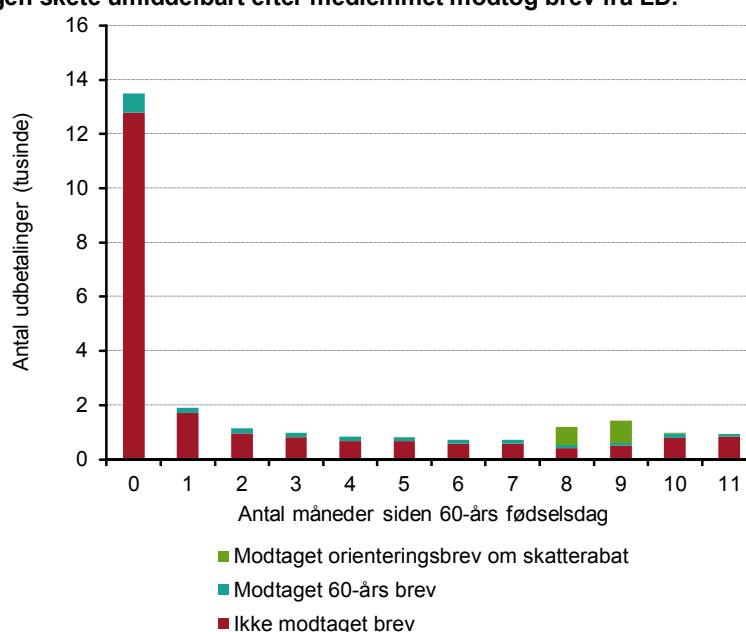
⁷ Fra den 1. april 2015 og året ud var det muligt at omlægge opsparingen til en LD-aldersopsparing, som senere kan udbetales skatte- og afgiftsfrit. Det sker ved at fremrykke betalingen af afgiften efter pensionsbeskatningsloven. Medlemmerne opnår en skatterabat på cirka 2,5 pct. ved omlægningen. For medlemmer, som er fyldt 60 år eller fylder 60 år senest den 31. marts 2015, gives skatterabatten ved at omlægge opsparingen til en LD-aldersopsparing. Medlemmer, som fylder 60 år fra den 1. april 2015 kan på tilsvarende vilkår få en skatterabat i en periode på 12 måneder fra deres 60 års fødselsdag.

ligeledes fremgik af Figur 3.7. For at illustrere sammenhængen med udsendelse af orienteringsbrevet om skatterabat opdeles udbetalingerne efter, hvor mange måneder der gik, fra medlemmer fyldte 60 år, til udbetaling af LD-opsparingen fandt sted.

Fordelingen af antal udbetalinger ved 60 år efter antal måneder siden medlemmets 60 års fødselsdag er for personer født fra og med april 1955 til og med december 1957 vist i Figur 3.9.

Halvdelen af udbetalingerne til 60-årige skete umiddelbart efter medlemmet fyldte 60 år, jf. Figur 3.9. Af de medlemmer, som valgte udbetaling som 60-årig, var det således godt halvdelen, der fik opsparingen udbetalt indenfor én måned efter de fyldte 60 år. Antallet faldt herefter drastisk, og måneden umiddelbart efter 60 års fødselsdagen udgjorde antallet af udbetalinger 7,5 pct. af alle, som fik udbetalt ved 60 år. Ved 2–3 måneder skete et yderligere fald, hvorefter antallet af udbetalinger var stort set konstant.

Figur 3.9. Antal udbetalinger til 60-årige medlemmer af LD født i 1955–57 opdelt efter, hvor længe udbetalingen skete efter medlemmets 60-års fødselsdag og om udbetalingen skete umiddelbart efter medlemmet modtog brev fra LD.

Anm.: Figuren viser antal medlemmer i LD født mellem 1. april og 31. december 1955 eller født i 1956–57, som hævdede deres opsparing som 60-årig. Antallet som valgte udbetaling er opdelt efter, hvor mange måneder der gik fra vedkommendes 60 års fødselsdag til udbetalingen fandt sted. Værdien '0' viser, at der gik mindre end én måned, '1' at der gik én til to måneder, '2' to til tre måneder osv. Antallet er desuden opdelt efter, om medlemmet modtog et brev fra LD i op til en måned før udbetaling fandt sted. Der skelnes her mellem årsbrev og brev, som orienterede om skatterabat.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase.

Der ses imidlertid en svag stigning i antallet, der fik opsparingen udbetalt 8–9 måneder efter deres 60-års fødselsdag. Det fremgår, at denne stigning sandsynligvis kan henføres til udsendelsen af orienteringsbrev om skatterabat. Størstedelen af medlemmerne, som valgte udbetaling efter otte eller ni måneder havde således modtaget brev fra LD mindre end én måned inden udbetalingen foregik⁸. Stigningen i antal udbetalinger omkring måned otte til ni var dog ganske svag. Det skønnes på den baggrund, at orienteringsbrevet om skatterabatten kun øgede antallet af udbetalinger i stærkt begrænset omfang.

⁸ At medlemmet modtog brevet op til én måned før udbetaling betød, at vedkommende havde igangsat udbetaling indenfor cirka to uger efter brevets modtagelse, da det typisk tager omkring 14 dage fra et medlem beder om udbetaling, til vedkommendes konto i LD rent faktisk udbetales.

4. Fremskrivning af medlemsbestand og formue i LD

I dette afsnit beskrives en fremskrivning af antallet af medlemmer samt LDs samlede formue frem mod år 2050. Fremskrivningen anvender grundlæggende samme fremskrivningsmetode som de seneste års fremskrivninger. Dette års fremskrivning er dog opdateret, så den tager udgangspunkt i medlemsbestanden i LD primo 2019 ligesom de nyeste adfærdsmønstre i forhold til udbetaling anvendes. Desuden er skønnet for det fremtidige afkast opdateret.

Fremskrivningen af medlemsbestand og formue i LD baseres på udbetalings sandsynligheder, der bestemmer, hvor stor en andel af LDs medlemmer, som i hvert alderstrin vælger at få deres indestående udbetalt. I dette års grundfremskrivning (også kaldet basisforløb) beregnes disse sandsynligheder på baggrund af det observerede udbetalingsmønster i perioden 2016–18. Der udføres to alternative fremskrivninger, hvor udbetalingstilbøjeligheden udelukkende baseres på ét års adfærd. Anvendes adfærden observeret i 2017 er antallet af udbetalinger lidt lavere end i grundfremskrivningen. Modsat er antallet af udbetalinger lidt større end i basisforløbet, hvis fremskrivningen baseres på adfærdsmønstret observeret i 2018.

En del medlemmer hæver deres opsparing samtidig med tilbagetrækning ved folkepensionsalderen. I denne henseende korrigeres de anvendte udbetalings sandsynligheder for, at den første mulige alder for folkepension øges fra 2019.

Baseret på historiske erfaringer omkring ophør med at udsende breve til 60-årige, der orienterede om udbetalingsmuligheden, blev det i 2015-fremskrivningen påvist, at disse orienteringsbreve historisk havde øget antallet af udbetalinger betydeligt. Der er nu sket en genindførelse af 60-års brevet i den forstand, at medlemmer i dag skal orienteres om muligheden for skatterabat omkring deres 60 års fødselsdag. Som vist i afsnit 3.2 skønnes dette brev kun at have stærkt begrænset effekt på antallet af udbetalinger. Som det ligeledes var tilfældet i de seneste års fremskrivninger, indregnes der således ingen ekstraordinær udbetaling ved 60 år som følge af skatterabatten.

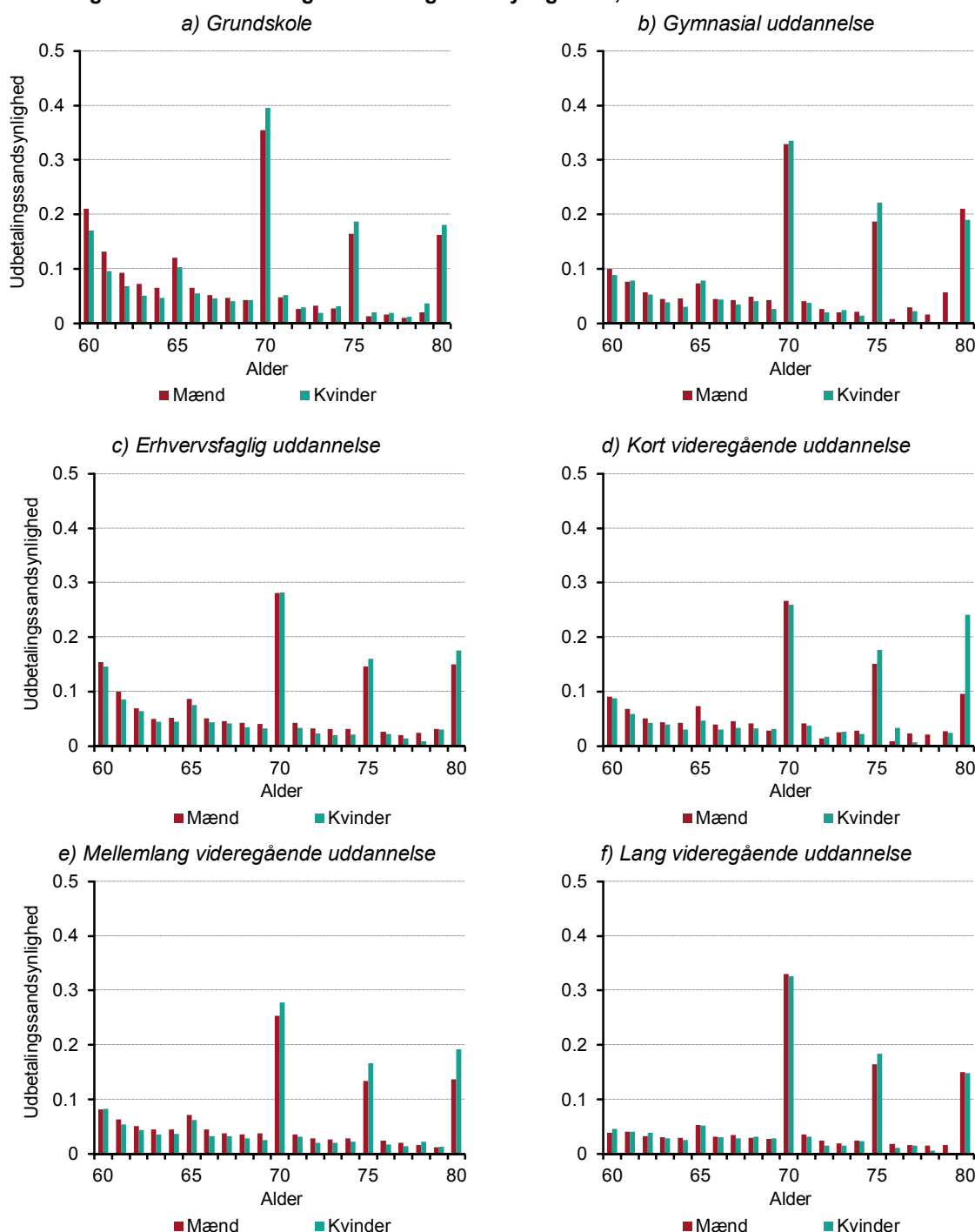
I det følgende delafsnit beskrives fremskrivningsmetoden nærmere. I fremskrivningen indregnes den skønnede effekt af, at medlemmerne forventes at udskyde udbetaling, når den første mulige alder for folkepension øges. Metoden hertil er beskrevet i delafsnit 4.2. Den forventede fremadrettede udvikling i LDs medlemsbestand beskrives i delafsnit 4.3, mens delafsnit 4.4 beskriver den skønnede udvikling i LDs samlede formue under fire forskellige antagelser om LDs fremadrettede afkast. Afsnittet afsluttes med et delafsnit 4.5, der kort forklarer forskellene til sidste års fremskrivning af medlemsbestand og formue.

4.1 Fremskrivningsmetoden

I fremskrivningen skønnes det, hvordan antallet af medlemmer samt formuen i LD vil udvikle sig frem mod år 2050. Der tages udgangspunkt i medlemsbestanden per 1. januar 2019, hvor LD havde cirka 581.600 medlemmer. Medlemmernes samlede formue havde en markedsværdi på 36,5 mia. kroner.

Antallet af medlemmer fremskrives et år ad gangen. Mellem hver opgørelse bestemmer udbetalings sandsynligheder hvor stor en andel af medlemmerne, som hæver deres opsparing i løbet af året. I grundfremskrivningen beregnes de anvendte udbetalings sandsynligheder på baggrund af det observerede udbetalingsmønster i perioden 2016–18. I disse år var udbetalingsadfærden blandt medlemmerne tilnærmelsesvis ens, jf. Figur 3.2.

Figur 4.1. Gennemsnitlige udbetalingsandsynligheder, 2016–18.

Anm.: Figuren viser for givet alder, køn og højst fuldførte uddannelse den gennemsnitlige sandsynlighed for, at et medlem af LD hæver sin opsparing. Sandsynlighederne er beregnet på baggrund af den observerede udbetalingsadfærd i perioden 2016–18. I fremskrivningen indgår ligeledes en gruppe af medlemmer med uoplyst uddannelsesniveau (ikke vist i figuren).

Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase og registerdata fra Danmarks Statistik.

De anvendte udbetalingsandsynligheder er fordelt efter alder, køn og medlemmets højst fuldførte uddannelse. De beregnede sandsynligheder for perioden 2016–18 kan ses i Figur 4.1 ovenfor. Det antages som udgangspunkt, at udbetalingsandsynlighederne er konstante over tid. Med andre ord baseres fremskrivningen på en antagelse om, at et medlem fremadrettet vil have tendens til at få sin opsparing udbetalt i samme alder, som et tilsvarende medlem vælger i dag.

Herved antages det implicit, at indkomst- og formuefordelingen er konstant for personer med en bestemt alder, køn og højst fuldførte uddannelse. Dette er næppe en restriktiv antagelse.

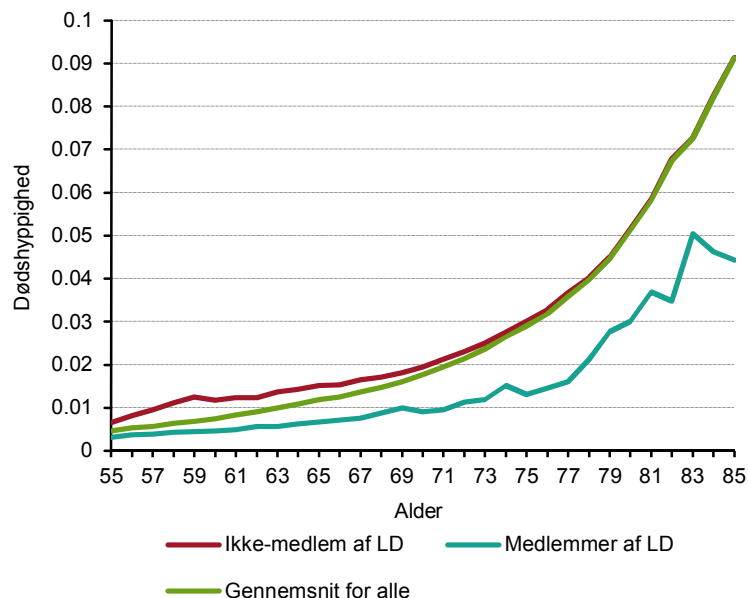
For begge køn og for alle uddannelseskategorier ses udbetalingstilbøjeligheden at være højere ved 65 år end i omkringliggende alderstrin. Årsagen hertil vurderes at være, at visse medlemmer i denne alder hæver deres opsparing samtidig med overgang til folkepension. Når folkepensionsalderen de kommende år øges, kan nogle medlemmer forventes at udskyde udbetaling, når tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet sker senere. De anvendte udbetalings-sandsynligheder korrigeres herfor, jf. afsnit 4.2.

Udbetalings-sandsynligheder bestemmer kun udbetalinger fra LD som følge af pensionering eller flytning til anden pensionsordning. Udbetalinger som følge af medlemmets dødsfald modelleres særskilt. Hertil anvendes fremskrevne alders- og kønsfordelte dødshyppigheder fra DREAMS befolkningsfremskrivning⁹. Herved vil dødeligheden over tid udvikle sig som i befolkningsfremskrivningen, hvor der forventes en lavere aldersbetinget dødelighed fremadrettet.

Der tages højde for, at medlemmer af LD historisk set har haft en betydeligt lavere dødshyppighed end ikke-medlemmer. Dødshyppigheden for medlemmer af LD er således omkring halvt så stor som for personer, der ikke er medlem eller har hævet deres opsparing, jf. Figur 4.2. For eksempel er det i gennemsnit 0,9 pct. af medlemmerne i LD, som i perioden 2016–18 døde som 70-årige. For ikke-medlemmer er dødeligheden som 70-årige på 1,9 pct.

En årsag til lavere dødelighed blandt medlemmer af LD end blandt ikke-medlemmer kan være, at medlemmer med dårligt helbred hæver deres opsparing tidligere end medlemmer i relativt god sundhedstilstand. Ved dødsfald udbetales medlemmets LD-konto automatisk til boet, hvis medlemmet var bosat i Danmark.

Figur 4.2. Dødshyppighed for medlemmer af LD sammenlignet med ikke-medlemmer, 2016–18.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase og registerdata fra Danmarks Statistik.

Frem til år 2001 blev LD-opsparingen automatisk udbetalt, når et medlem fyldte 70 år. Dette ophørte, hvorefter et medlem kan vælge at udsætte udbetalingen til efter det 70. leveår. De

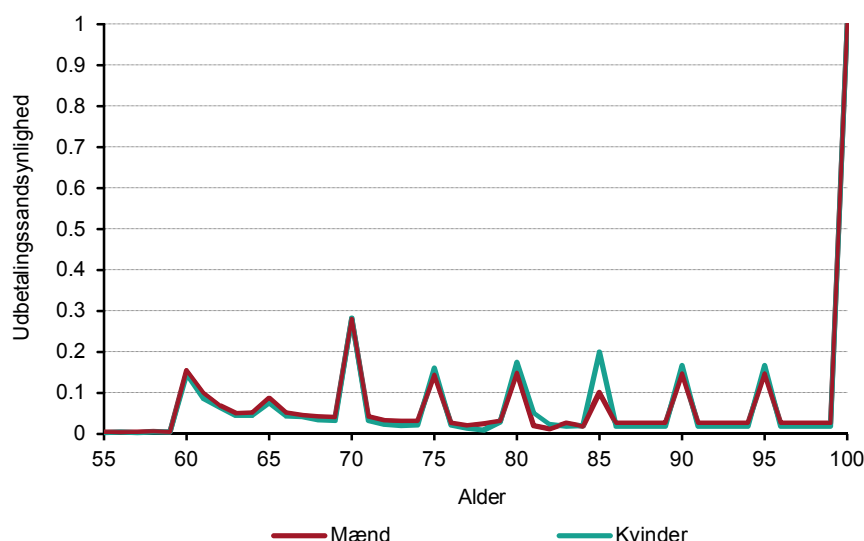
⁹ De anvendte dødshyppigheder er fra den officielle danske befolkningsfremskrivning 2018, som udarbejdes af DREAM.

ældste medlemmer i LD var derfor omkring 87 år primo 2019. Der er dog kun meget få medlemmer i de ældste årgange, hvorfor det på baggrund af historisk data ikke er muligt at beregne valide udbetalings sandsynligheder for medlemmer ældre end 80 år.

Dette problem løses ved (for givet køn og uddannelse) at antage, at udbetalings sandsynligheden for personer, der er over 80–85 år og som ikke er i alderstrin, hvor der sker automatisk udbetaling (dvs. ikke er 85, 90, 95 eller 100 år), er lig den gennemsnitlige sandsynlighed i data, som er i alderen 76–79. På samme måde antages det, at personer, der i fremskrivningen er 85, 90 eller 95 år gamle, har en udbetalings sandsynlighed, som er lig gennemsnittet af de observerede udbetalings sandsynligheder for 75- og 80-årige. Endelig antages det, at LD senest udbetales, når et medlem fylder 100 år. Figur 4.3 viser et eksempel på de anvendte udbetalings sandsynligheder for et medlem med en erhvervsfaglig uddannelse og folkepensionsalder på 65 år.

Udbetalings sandsynlighederne antages at være ens for alle medlemmer, uanset om medlemmet har en LD-opsparring (beskattes ved udbetaling) eller en LD-aldersopsparring (er beskattet og udbetalingen er skattefri).

Figur 4.3. Estimeret udbetalings sandsynlighed for 55–100-årige med erhvervsfaglig uddannelse.

Anm.: Sandsynligheden for 55–85 år er beregnet på data for perioden 2016–18. For ældre alderstrin er sandsynligheden estimeret. De afbildede udbetalings sandsynligheder er vist med en folkepensionsalder på 65 år. For årgange med senere pensionering forskydes stigningen i udbetalings sandsynligheden ved 65 år til den øgede folkepensionsalder, jf. afsnit 4.2.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase og registerdata fra Danmarks Statistik.

LDs samlede formue fremskrives ved at fremskrive det enkelte medlems formue med et antaget nettoafkast (afkast efter pensionsafkastskat og omkostninger). Formuen bliver løbende nedskrevet ved beregnede udbetalinger, død og skattebetalinger.

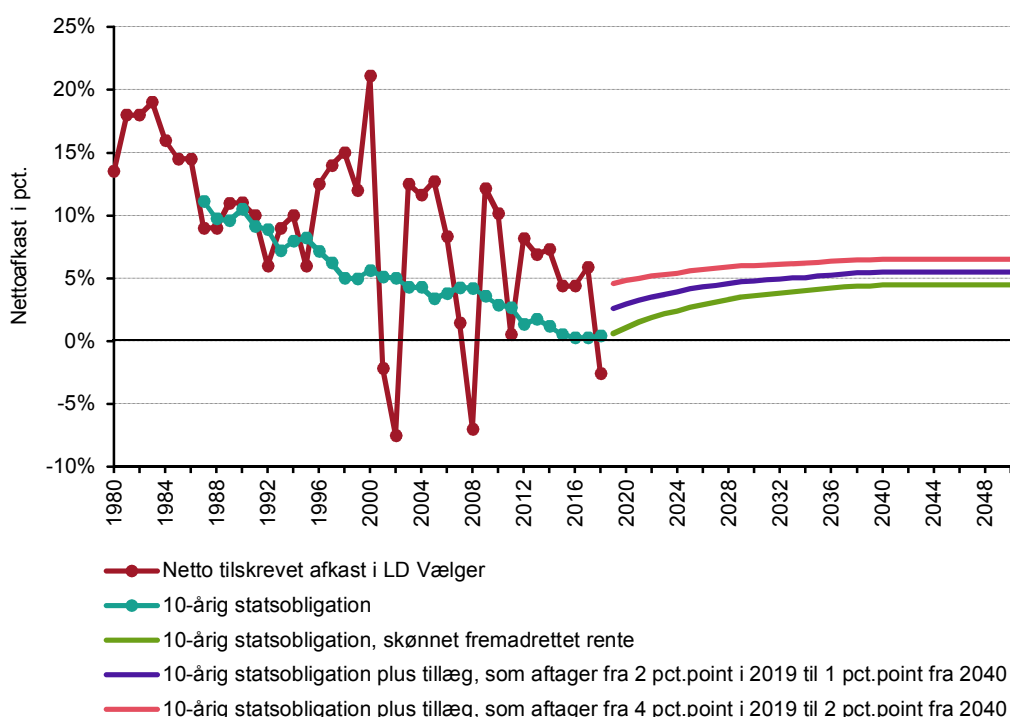
Nettoafkastet i LD har i de seneste 20 år været relativt højt. I Zangenberg Hansen og Stephensen (2015) laves en historisk sammenligning af LDs nettoafkast med en 10-årig statsobligation. Udviklingen i det historiske afkast i LD samt på statsobligationen er afbildet i Figur 4.4. Frem til midten af 1990'erne lå de to afkast forholdsvis tæt ved hinanden. Herefter har tendensen været, at LDs nettoafkast set over en årrække har været systematisk højere end den 10-årige statsrente. I gennemsnit har LDs afkast i perioden 1996–2018 været 3,6 pct.point højere end renten på en 10-årig statsobligation.

Fremskrivningen af formueudviklingen i LD er foretaget for tre forskellige antagelser om det fremtidige nettoafkast. Dels anvendes et skøn over udviklingen i den 10-årige statsrente. Skønnet

anvendes ligeledes af Finansministeriet. I dette skøn konvergerer statsrenten fra sit nuværende lave niveau mod sit skønnede langsigtshøjniveau på 4,5 pct. frem mod 2040. I 2034 vurderes statsrenten til 4,0 pct.

I nærværende fremskrivning ventes renten på kort sigt blot at stige forholdsvis svagt. Stigningen frem mod et renteniveau omkring 3 pct. i 2026 er således svagere end forudsat i sidste års fremskrivning, jf. Zangenberg Hansen (2018). I perioden herefter konvergerer renten mod sit langsigtshøjniveau på 4,5 pct., der nås i 2040. Langsigtshøjniveauet er uændret i forhold til de seneste års fremskrivninger. Den skønnede renteutvikling for en 10-årig statsobligation kan ses i Figur 4.4.

Figur 4.4. Historisk og fremskrevet afkast, 1980–2050.

Kilde: LD, Danmarks Statistik, Finansministeriet og egne beregninger.

Efter et udfordrende år på aktiemarkedet fik størstedelen af LDs medlemmer i 2018 tilskrevet et negativt afkast til deres konto. Udviklingen på børsmarkedene i 2019 er dog usikker, hvorfor LD blot har moderat positive udsigter for investeringsafkastet for 2019.

I fremskrivningen anvendes tre scenarier for LDs fremadrettede afkast, som alle er afbildet i Figur 4.4. I det ene scenarie følger LDs afkast den forventede udvikling i renten på en 10-årig statsobligation.

I de to resterende forudsættes det, at LD opnår et merafkast i forhold til den 10-årige statsrente, hvilket oftest har været tilfældet historisk. I disse antages det, at LD på kort sigt opretholder en merforrentning i forhold til en statsobligation på 2 henholdsvis 4 pct.point. Et afkast på 2 pct.point mere end den 10-årige statsrente svarer til LDs gennemsnitlige merforrentning i perioden 2016–18, mens 4 pct.point modsvarer merforrentningen i perioden 2015–17. Frem mod 2040 forudsættes tillægget at aftage til 1 henholdsvis 2 pct.point i 2040, hvorefter tillægget antages konstant.

Argumentet for, at tillægget i forhold til statsobligationen på længere sigt kan være lidt lavere end observeret i den historiske periode kunne være, at alle LDs medlemmer da vil være ældre end

den generelle udbetalingsalder. LD kan derfor være tvunget til hurtigt at realisere store dele af sin investering, hvorfor der investeres mere kortsigtet, hvilket kan være forbundet med lavere afkast.

I 2015 var det for medlemmer ældre end 60 år muligt at lade sin LD-opsparing beskattes med skatterabat, hvorefter udbetalingen er skattefri. Under én pct. af LDs medlemmer fravalgte skatterabatten.

Medlemmer, der endnu ikke var fyldt 60 år den 1. april 2015, har ligeledes mulighed for at opnå en tilsvarende skatterabat. I så fald skal LD-opsparingen omlægges efter medlemmet er fyldt 60 og inden medlemmet fylder 61. I fremskrivningen antages det, at alle medlemmer yngre end 61 år per 1. januar 2019 omlægger til en LD-aldersopsparing inden deres 61-års fødselsdag. Antagelsen om fuld omlægning ligger i forlængelse af de historiske erfaringer, hvor meget få medlemmer fravalgte skatterabatten.

At basere fremskrivningen på konstante udbetalings sandsynligheder virker som en rimelig antagelse, når man ser på udviklingen i udbetalingsmønstret de seneste år, jf. Figur 3.2. Over en årrække faldt udbetalingshyppigheden frem til 2015 i alderstrin, hvor LD-opsparingen automatisk udbetales (ved 70, 75 og 80 år), hvis ikke medlemmet fravælger dette. I perioden fra og med 2015 ses andelen af medlemmerne, som vælger udbetaling i disse særlige alderstrin dog ud til at være stabiliseret omkring 15 pct.

Historisk ses en tendens til, at perioder med svagt afkast øger antallet af udbetalinger fra LD, jf. Zangenberg Hansen og Stephensen (2015). De anvendte antagelser om det fremadrettede renteniveau og de anvendte udbetalings sandsynligheder forudsætter en stabil økonomisk udvikling uden store konjunkturudsving. En fremtidig økonomisk krise, hvor LDs afkast er tæt ved nul eller negativt, vil sandsynligvis øge udbetalingshyppigheden blandt medlemmerne. Sådanne scenarier er ikke nærmere undersøgt.

4.2 Korrektion af udbetalings sandsynligheder for stigende folkepensionsalder

En del medlemmer hæver deres indestående i LD i forbindelse med tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet, jf. Zangenberg Hansen og Stephensen (2015, 2018). Når den første mulige alder for offentlig tilbagetrækning øges, mens den generelle udbetalingsalder for LD fastholdes ved 60 år, kan det således forventes, at nogle medlemmer udskyder udbetaling. Sådanne tendenser ses allerede i data, jf. afsnit 3.2.

Dataperioden omfatter dog endnu kun få årgange, hvor efterlønsalderen ikke er sammenfaldende med den generelle udbetalingsalder. Samtidig er nogle af disse årgange observeret samtidig med muligheden for skatterabat, der ligeledes kan have påvirket udbetalingsmønstret, selvom effekten vurderes at være begrænset. Den i data observerede effekt af øget offentlig tilbagetrækningsalder er derfor usikker.

De anvendte sandsynligheder er beregnet på baggrund af de seneste tre år, hvor overgang til efterløn som 60-årig ikke var mulig. Effekten af, at efterlønsalderen i perioden har været større end 60 år er svær at opgøre, jf. afsnit 3.2. Det vælges derfor, at de anvendte udbetalings sandsynligheder kun korrigeres for den vurderede effekt af tilbagetrækning samtidig med overgang til folkepension.

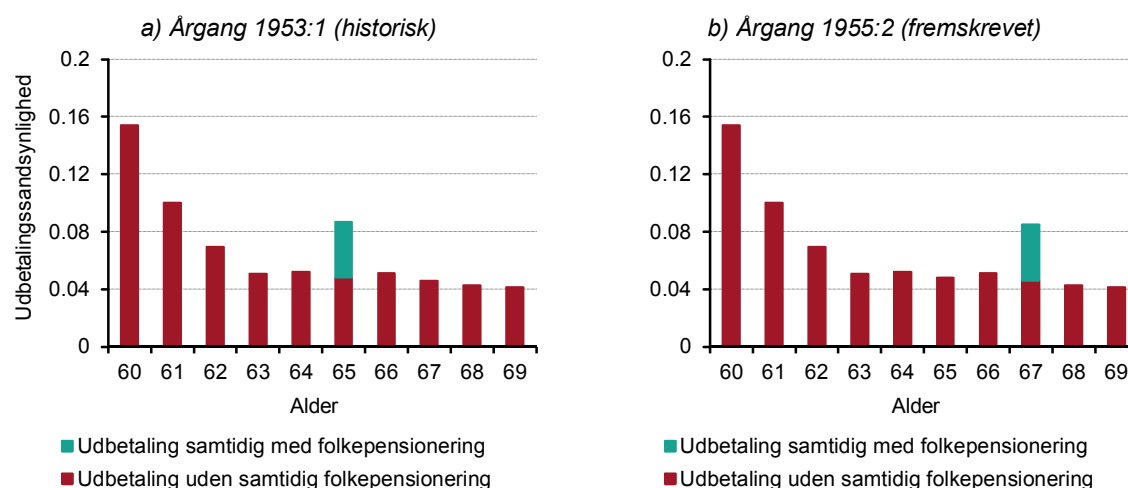
Korrektionsmetodens grundlæggende ide er, at den andel af udbetalingerne fra LD, som sker samtidig med overgang til folkepension, udskydes til en senere alder, når folkepensionsalderen øges. Metoden er illustreret i Figur 4.5.

Under de nuværende regler, hvor folkepensionsalderen er 65 år, ses andelen af LDs medlemmer, som vælger udbetaling ved 65 år at være cirka 8,7 pct. Den høje udbetalingsandel ved 65 år skyldes, at nogle medlemmer i dag hæver deres LD-opsparing samtidig med tilbagetrækning via folkepension, jf. Figur 4.5a. Det gælder 3,9 pct.point af de medlemmer, som

hæver deres opsparing ved 65 år, at udbetalingen skete samtidig med pensionering. Fraregnes disse, ligge udbetalingsandelen til 65 årige på niveau med omkringliggende aldre.

Når folkepensionsalderen øges, antages den del af den aldersbetingede udbetaling, som sker samtidig med overgang til folkepension at blive forskudt med ændringen i folkepensionsalderen. Dette er illustreret i Figur 4.5b. Her betragtes årgangen født i andet halvår 1955, for hvem folkepensionsalderen er øget med to år, så folkepensionsalderen er 67 år. Af figuren fremgår det, at tilføjelsen til udbetalings sandsynligheden på cirka 3,9 pct.point for udbetaling ved folkepensionsalderen flyttes to år, så stigningen i stedet ligger ved den nye folkepensionsalder på 67 år.

Figur 4.5. Eksempel på korrektion af udbetalings sandsynlighed ved øget folkepensionsalder, årgang 1953:1 og 1955:2.

Anm.: For årgangen født i første halvår 1953 er den første mulige alder for folkepension lig 65 år. For årgangen født i andet halvår 1955 er den tilsvarende tilbagetrækningsalder 67 år. Som eksempel viser figuren udbetalings sandsynlighed for en mand med en erhvervsfaglig uddannelse.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase og registerdata fra Danmarks Statistik.

I korrektionen som følge af øget pensionsalder tages der højde for, at hvis tilbagetrækningsalderen forskydes med halve år for personer født i første halvår - eller hvis ændringen i tilbagetrækningsalderen er et heltal, men kun omhandler personer født i andet halvår - så vil kun halvdelen af årgangen have nået aldersgrænsen ved opgørelsen 1. januar.

Udviklingen i tilbagetrækningsalderen for alle fremtidige årgange er angivet i appendiks A.1. Vurderingen af udviklingen i tilbagetrækningsaldrene, som baseres på en fremskrivning af dødeligheden, er lig udviklingen i sidste års fremskrivning, jf. Zangenberg Hansen (2018).

4.3 Fremskrivning af medlemsbestanden i LD (hovedresultater)

I dette afsnit præsenteres en fremskrivning af medlemsbestanden i LD frem mod midten af det nuværende århundrede. Som beskrevet i afsnit 4.1 baseres fremskrivningen på konstante udbetalingsandele fremadrettet.

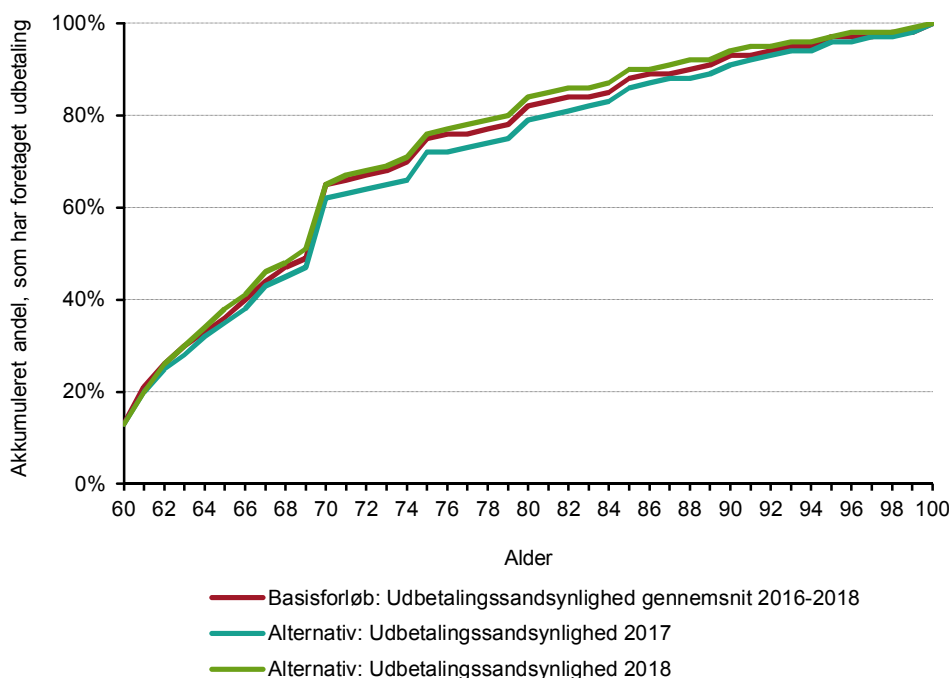
I basisfremskrivningen antages udbetalingsmønstret at følge den gennemsnitlige observerede udbetalingsadfærd i perioden 2016-2018. Dette anses som et retvisende skøn for udbetalingsadfærden fremadrettet. Der udføres ligeledes to alternative fremskrivninger: I den ene antages udbetalingsadfærden at være som i 2017, hvor antallet af udbetalinger fra LD generelt var lavt. I den anden fastholdes samme udbetalingsadfærd som i 2018, hvor antallet af udbetalinger var lidt højere end i de foregående år.

Det forudsatte udbetalingsmønster i de tre fremskrivninger er illustreret i Figur 4.6. Figuren viser, hvor stor en andel af de medlemmer, der ikke har foretaget udbetaling ved indgangen til deres 60. leveår, som i hvert alderstrin mellem 60 og 100 år har fået udbetalt deres opsparing.

Ved 60 år har cirka 13 pct. hævet deres opsparing, hvorefter andelen stiger nogenlunde jævnt til omkring halvdelen af de initiale medlemmer umiddelbart før den automatiske udbetaling ved 70 år, jf. Figur 4.6. Ved 70 år og de øvrige automatiske udbetalingsaldrer stiger andelen relativt kraftigt. Ved 100 år antages de resterende medlemmer at foretage udbetaling.

Sammenlignes de tre forløb i Figur 4.6 ses det, at de to alternativer øger henholdsvis sænker udbetalingstilbøjeligheden i forhold til grundfremskrivningen. Anvendes udbetalingsandele beregnet på den observerede adfærd i 2017 ses det, at særligt fra den automatiske udbetaling ved 70 år ses en større andel at udskyde udbetaling. Frem mod 70-års alderen er der kun mindre forskelle mellem de tre fremskrivninger.

Figur 4.6. Udbetalingstilbøjelighed i basisfremskrivning og alternativer.

Anm.: I figuren er afbildet, hvordan udbetalingshyppigheden varieres i de tre foretagne fremskrivninger. De anvendte udbetalingshyppigheder vægtes i forhold til fordelingen på køn og højst fuldførte uddannelse for 59-årige medlemmer af LD primo 2019 (årgang 1960). Foruden udbetaling ved pensionering og flytning af ordning er der i figuren indregnet udbetalinger som følge af medlemmets dødsfald. Folkepensionsalderen for personer født i første halvår af 1960 forudsættes at være 67 år.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase.

Antallet af medlemmer i LD aftager løbende i takt med, at folk vælger at få deres penge udbetalt. Per 1. januar 2019 var der cirka 581.600 medlemmer i LD.

I perioden 2013-2017 udbetalte LD i gennemsnit cirka 33.000 konti årligt, dog med udsving på op mod 1.500 udbetalinger omkring det gennemsnitlige antal. Færrest udbetalinger observeres i 2017, hvor antallet for første gang var færre end 32.000. I 2018 steg antallet af udbetalinger til over 36.000, hvilket var det højeste observerede niveau siden 2012.

Fremskrivninger baseret på det historiske udbetalingsmønster viser, at antallet af udbetalte konti i 2020 sandsynligvis vil være mellem godt 32.000 og knap 36.000. Det fremgår af Tabel 4.1, hvor

LDs vurderede medlemsbestand og det skønnede antal udbetalinger for hvert af de tre fremskrivningsforløb vises frem mod 2025.

I perioden 2020–23 forventes antallet af udbetalinger at stige til op mod 37.000 udbetalinger årligt. I denne periode når nogle relativt store årgange, som i dag er 58–59 år gamle, udbetalingsaldrene. I år 2024–25 vurderes antallet af udbetalinger at falde til færre end 30.000 årligt, idet alle tilbageværende medlemmer i LD vil have nået den generelle udbetalingsalder.

Ved tidligere perioder med svagt eller negativt afkast reagerede LDs medlemmer ligeledes ved at øge antallet af udbetalinger. Stigningen fandt dog primært sted i året efter, det ringe afkast var realiseret, jf. Zangenberg Hansen og Stephensen (2015). Årsagen hertil kan være, at medlemmerne først reagerer, når der udsendes årsbrev med information om foregående års afkast. Dette skaber ekstra usikkerhed om antallet af udbetalinger fra LD i 2019.

Tabel 4.1. Antal medlemmer i LD primo året samt antal udbetalinger, 2019–25.

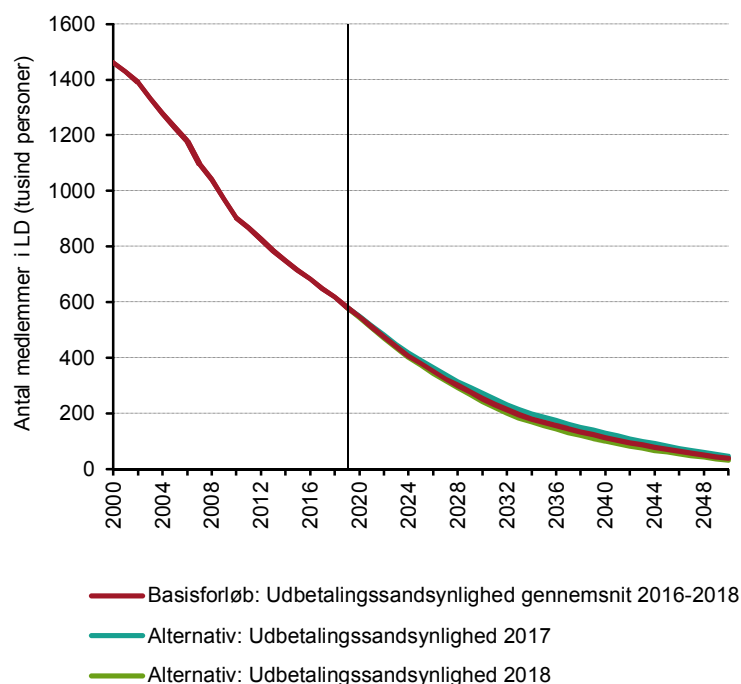
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Basisforløb: Udbetalingssandsynlighed gennemsnit 2016-2018</i>							
Medlemsbestand	581.500	547.000	510.900	475.600	440.400	407.900	378.800
Udbetalinger	34.500	36.100	35.400	35.100	32.600	29.100	27.500
<i>Alternativ: Udbetalingssandsynlighed 2017</i>							
Medlemsbestand	581.500	549.300	515.500	482.200	449.100	418.400	390.800
Udbetalinger	32.200	33.800	33.300	33.100	30.700	27.600	26.100
<i>Alternativ: Udbetalingssandsynlighed 2018</i>							
Medlemsbestand	581.500	545.900	508.600	472.100	435.900	402.300	372.000
Udbetalinger	35.600	37.200	36.500	36.200	33.700	30.200	28.500

Anm.: Medlemsbestand er det fremskrevne antal medlemmer primo året. Udbetalinger er det vurderede antal udbetalinger i løbet af året. Tallet omfatter udbetalinger ved pensionering, medlemmets dødsfald og flytning til øvrige pensionsordninger.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase.

Udbetalingsmønsteret medfører, at antallet af medlemmer i LD forventes at være i størrelsesordenen 545–550.000 i år 2020 (grundforløb: 547.000). Herefter aftaget antallet til 372–390.000 i år 2025 (379.000) og mellem 244–270.000 medlemmer i 2030 (254.000). I perioden mellem år 2041–43 forventes LD at nå under 100.000 medlemmer, mens der i midten af det nuværende århundrede skønnes at være mellem 32–46.000 medlemmer i LD i 2050 afhængigt af det forudsatte udbetalingsmønster (grundforløb: 39.000), jf. Figur 4.7.

I appendiks A.2 ses en figur, som viser det fremskrevne antal medlemmer i LD fordelt efter alder i udvalgte år i perioden 2019–30. Heraf fremgår det, at gennemsnitsalderen på et LD-medlem øges betragteligt de kommende år. Fra 2019 til 2025 stiger gennemsnitsalderen således fra 62,8 til 68,5 år. Herefter stiger alderen på det gennemsnitlige medlem med yderligere 4,9 år frem mod 2030.

Figur 4.7. Antal medlemmer i LD primo året, historisk og grundfremskrivning, 2000–50.

Anm.: Den lodrette streg angiver seneste historiske år, hvor medlemsbestanden opgøres til 581.492 personer per 1. januar 2019.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase og registerdata fra Danmarks Statistik.

4.4 Fremskrivning af formuen i LD (hovedresultater)

Udviklingen i LDs samlede formue afhænger dels af udviklingen i antal medlemmer, og dels af størrelsen af forrentningen af de resterende medlemmers opsparing. Der fremskrives med tre forskellige scenarier for LDs fremtidige nettoafkast, som det er beskrevet i afsnit 4.1. Desuden anvendes tre forskellige antagelse om medlemmernes udbetalingstilbøjelighed, hvilket er nærmere beskrevet i afsnit 4.3.

Tabel 4.2. Samlet formue i LD primo året, historisk og fremskrevet, 2019–25.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Nettoafkast følger statsobligation</i>							
Udbetal. ssh. 2016-18	36,5	33,1	29,6	26,8	24,5	22,9	21,7
Udbetal. ssh. 2017	36,5	33,2	29,9	27,2	25,1	23,6	22,5
Udbetal. ssh. 2018	36,5	33,0	29,5	26,5	24,2	22,5	21,2
<i>Nettoafkast følger statsobligation plus tillæg, som aftager fra 2 pct.point i 2019 til 1 pct.point fra 2040</i>							
Udbetal. ssh. 2016-18	36,5	33,7	30,8	28,3	26,3	25,0	24,0
Udbetal. ssh. 2017	36,5	33,9	31,1	28,7	27,0	25,7	24,9
Udbetal. ssh. 2018	36,5	33,6	30,6	28,0	26,0	24,5	23,4
<i>Nettoafkast følger statsobligation plus tillæg, som aftager fra 4 pct.point i 2019 til 2 pct.point fra 2040</i>							
Udbetal. ssh. 2016-18	36,5	34,4	32,0	29,8	28,3	27,2	26,5
Udbetal. ssh. 2017	36,5	34,5	32,3	30,3	28,9	28,0	27,5
Udbetal. ssh. 2018	36,5	34,3	31,8	29,6	27,9	26,7	25,9

Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase og registerdata fra Danmarks Statistik.

Primo 2020 vurderes LDs formue at være i størrelsesordenen 33–34 mia. kr. afhængigt af antallet af udbetalinger samt det opnåede investeringsafkast i 2019. Formuen vurderes lidt større end i LDs Årsrapport 2018, hvor den samlede formue på samme tidspunkt vurderes til omkring 32 mia. kr. Det fremgår af Tabel 4.2, som viser den fremskrevne udvikling i LDs formue frem mod 2025 under de forskellige fremskrivningsantagelser.

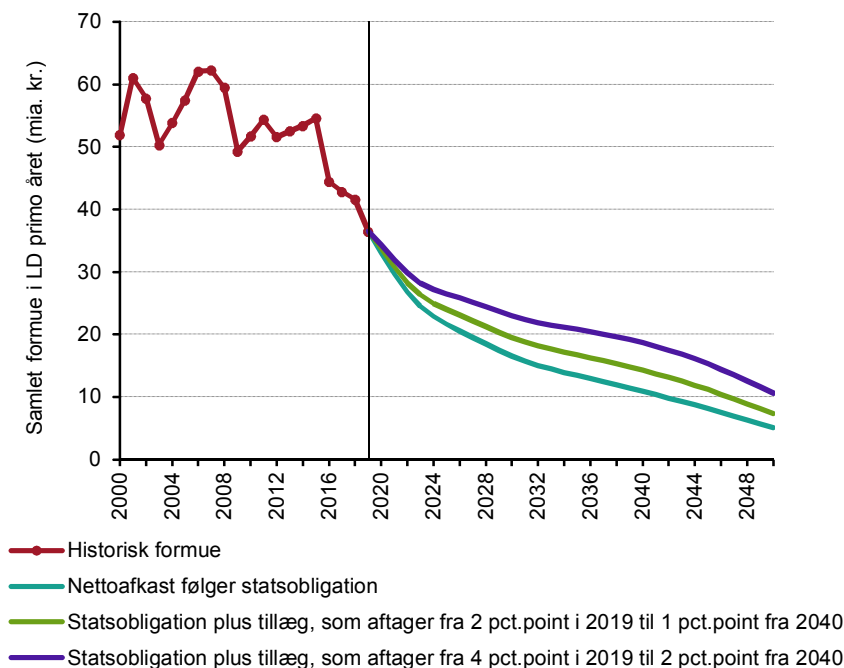
I alle forløb forventes et relativt brat fald i LDs samlede formue frem mod 2025, hvor LDs formue vurderes at være mellem 21 og 27½ mia. kr. Dette følger af det forholdsvis store antal udbetalinger i denne periode, hvor nogle relativt store årgange de kommende år når udbetalingsaldrene. Desuden omlægges konti for medlemmer, som i dag er yngre end 60 år til aldersopsparing.

Af tabellen på foregående side ses det, at anvendelsen af forskellige udbetalingsandsynligheder blot giver mindre udsving i formuen på længere sigt. Som årene går, stiger usikkerheden i fremskrivningen. Disse to faktorer gør, at der i den resterende del af dette afsnit udelukkende fokuseres på grundfremskrivningen, hvor udbetalingsandelene beregnes som gennemsnit over perioden 2016–18.

Efter 2025 er formueudviklingen markant forskellig i de tre forløb. Det fremgår af Figur 4.8, som viser den skønnede udvikling i LDs formue i grundfremskrivningen under hver af de tre antagelser om LDs fremadrettede afkast.

Overordnet følger formueudviklingen det faldende antal medlemmer. Som følge heraf forventes formuen i LD under alle tre afkastantagelser at aftage i hele perioden 2025–50. På lang sigt afhænger LDs samlede formue imidlertid i høj grad af det forventede afkast. Ved midten af det nuværende århundrede forventes LDs formue at være i størrelsesordenen 5–10 mia. kr.

Figur 4.8. Samlet formue i LD primo året, historisk og grundfremskrivning, 2000–50.

Anm.: Den lodrette streg angiver seneste historiske år, hvor medlemmernes samlede formue primo 2019 er på 36,5 mia. kr.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase og registerdata fra Danmarks Statistik.

På længere sigt er formueudviklingen i LD altså i høj grad bestemt af det fremadrettede afkast. For at illustrere usikkerheden i fremskrivningen betragtes det, hvornår LDs formue fra sit

nuværende niveau på 36,5 mia. kr. skønnes at passere givne beløbsgrænser. Tabel 4.3 viser dette under de tre antagelser om det fremadrettede afkast.

Uafhængigt af afkastantagelsen vurderes det, at LDs formue i løbet af indeværende år vil passere 35 mia. kr. Formuen forventes at passere 30 mia. kr. sidst i 2020 eller i løbet af 2021. På længere sigt opstår betydelig større usikkerhed. Skønnet for, hvornår formuen er mindre end 25 mia. kr., varierer således med op til næsten fem år.

Tabel 4.3. Tidspunkt, hvor LDs formue skønnes at passere givne beløbsgrænser ved varierende afkastantagelser.

	Antagelse om tilskrevet nettoafkast i LD		
	Statsobligation	Statsobligation plus tillæg aftagende fra 2 pct.point i 2019	Statsobligation plus tillæg aftagende fra 4 pct.point i 2019
35 mia.	2019,4	2019,5	2019,7
30 mia.	2020,9	2021,3	2021,9
25 mia.	2022,8	2024,0	2027,2
20 mia.	2026,5	2029,5	2037,2
15 mia.	2032,1	2038,7	2045,4
10 mia.	2041,7	2046,6	2050,6

Anm.: Tabellen viser tidspunktet, hvornår LDs formue i grundfremskrivningen passerer beløbsgrænsen angivet i tabellens venstre kolonne. Der er kørt tre forløb med forskellige antagelser om LDs fremadrettede afkast. Afkastantagelserne er nærmere beskrevet i afsnit 4.1.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase og registerdata fra Danmarks Statistik.

I appendiks A.2 ses figurer, der viser den aldersfordelte formue i udvalgte år i perioden 2019–30.

4.5 Sammenligning med fremskrivning fra 2018

I 2018 udførte DREAM ligeledes en fremskrivning af medlemsbestand og formue i LD, jf. Zangenberg Hansen (2018). Resultatet af dette års fremskrivning minder om resultater fra 2018-fremskrivningen.

I dette års fremskrivning vurderes medlemsudviklingen lidt svagere end i sidste års fremskrivning. Dette skyldes et stigende antal udbetalinger i 2018. Dette resulterede i, at det faktiske antal medlemmer primo 2019 var cirka 1.800 personer lavere end vurderet i sidste års fremskrivning. Den lidt lavere medlemsbestand primo 2019 trækker ligeledes mod færre medlemmer end vurderet i sidste års fremskrivning i første del af fremskrivningsperioden.

Det fremgår af Tabel 4.4, som sammenligner medlemsbestanden i de to fremskrivninger. Tabellens øverste række viser det fremskrevne antal medlemmer i LD ifølge fremskrivningen fra 2018. Herefter følger to rækker, der viser hver af de opdateringer, som er foretaget i dette års fremskrivning. Den nederste række viser antallet af medlemmer i LD ifølge den nye 2019-fremskrivning præsenteret i dette papir. Denne række er lig antal medlemmer i fremskrivningen fra 2018 plus summen af de to ændringer, som er foretaget.

Den stigende udbetalingsadfærd observeret i 2018 - som indregnes i grundfremskrivningens udbetalingshyppigheder, som beregnes som gennemsnit af 2016–18 - trækker ligeledes mod et øget antal udbetalinger på sigt i forhold det vurderede antal i sidste års fremskrivning. Ændret udbetalingsadfærd reducerer isoleret set antallet af medlemmer i LD med cirka 5.400 personer i 2030 og 7.100 personer i 2040, jf. Tabel 4.4.

De anvendte dødeligheder er ikke opdateret i årets fremskrivning, hvorfor dette ikke påvirker ændringen i medlemsbestanden i forhold til sidste års fremskrivning.

Tabel 4.4. Årsag til ændring i medlemsbestand i LD i 2019-grundfremskrivning (tusinde personer), udvalgte år 2019–50.

	2019	2020	2025	2030	2040	2050
Fremskrivning 2018	583	549	383	260	121	42
+ Nyt initialt niveau for medlemsbestand primo 2019	-1,8	-1,8	-1,2	-0,7	-0,2	0,0
+ Nye udbetalingstendenser	-	-0,3	-2,7	-5,4	-7,1	-3,4
Fremskrivning 2019 (basisforløb)	581	547	379	254	113	39

Anm.: Som følge af afrunding til tusinde personer kan der forekommer afvigelser i tabellen, så antal medlemmer ifølge 2018-fremskrivningen plus ændringer ikke summerer til 2019-fremskrivningen.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase og registerdata fra Danmarks Statistik.

Overordnet kan formueudviklingen ændres af to årsager: For det første kan skønnet for antallet af medlemmer i LD blive ændret som følge af ændrede fremskrivningsprincipper eller ændret udbetalingsadfærd. At det i dette års fremskrivning indregnes, at medlemmerne hæver deres LD-opsparring lidt tidligere end hidtil forudsat medfører, at LDs samlede formue mindskes i forhold til fremskrivningen foretaget sidste år.

For det andet kan forudsætninger omkring LDs fremadrettede afkast blive ændret. De anvendte afkastantagelser baseres på udviklingen i renten på en statsobligation. Da den fremadrettede udvikling i den 10-årige statsrente i fremskrivningens første år skønnes svagere i 2019-fremskrivningen, end det var tilfældet sidste år, vurderes formueudviklingen mindre gunstig i nærværende fremskrivning, end det var tilfældet sidste år.

For hver af de tre antagelser om LDs fremadrettede afkast illustrerer Tabel 4.5, hvordan LDs formue er i dette års fremskrivning sammenlignet med fremskrivningen fra sidste år. For hver afkastantagelse viser de to første rækker formuen ifølge 2018- henholdsvis 2019-fremskrivningen.

Tredje række viser forskellen mellem de to fremskrivninger. Det fremgår, at LDs formue ved indgangen til 2019 var 1,6 til 3,1 mia. kr. mindre end vurderet i sidste års fremskrivning. Hovedårsagen til den lavere formue var, at LDs afkast i 2018 var svagere end de anvendte skøn i 2018-fremskrivningen. Mindre end 0,2 mia. kan således henføres til, at der i 2018 skete flere udbetalinger end vurderet sidste år. Den resterende forskel på 1,4 til 2,9 mia. kr. skyldes det svage afkast i 2018.

I fjerde række er angivet, hvor stor en andel af ændringen, som skyldes, at skønnet for renten på en statsobligation på kort og mellemlang sigt er lidt svagere i dette års fremskrivning end forudsat i 2018-fremskrivningen. I tabellens øverste del, hvor afkastet antages at følge en statsobligation, ses det for eksempel, at LDs formue i 2025 i år skønnes at være 1,7 mia. kr. mindre end vurderet ved sidste års fremskrivning. Det opdaterede skøn over udviklingen i renten på en statsobligation trækker isoleret set mod en formue, som er 0,6 mia. kr. lavere end forudsat i sidste års fremskrivning.

Tabel 4.5. Årsag til ændring i LDs samlede formue i 2019-fremskrivning (mia. kr.), udvalgte år 2019–50.

	2019	2020	2025	2030	2040	2050
<i>Nettoafkast følger statsobligation</i>						
Formue fremskrivning 2018	38,1	34,6	23,4	18,3	12,6	6,0
Formue fremskrivning 2019	36,5	33,1	21,7	16,6	10,9	5,1
Ændring fremskrevet formue	-1,6	-1,5	-1,7	-1,7	-1,7	-0,9
- Heraf opdateret skøn for fremadrettet renteutvikling	-	-0,2	-0,6	-0,6	-0,5	-0,2
<i>Nettoafkast følger statsobligation plus tillæg, som aftager fra 2 pct.point i 2019 til 1 pct.point fra 2040</i>						
Formue fremskrivning 2018	38,9	35,9	26,2	21,9	16,7	8,8
Formue fremskrivning 2019	36,5	33,7	24,0	19,6	14,3	7,4
Ændring fremskrevet formue	-2,4	-2,2	-2,2	-2,3	-2,4	-1,4
- Heraf opdateret skøn for fremadrettet renteutvikling	-	-0,2	-0,6	-0,7	-0,6	-0,3
<i>Nettoafkast følger statsobligation plus tillæg, som aftager fra 4 pct.point i 2019 til 2 pct.point fra 2040</i>						
Formue fremskrivning 2018	39,6	37,3	29,3	26,0	22,0	12,7
Formue fremskrivning 2019	36,5	34,4	26,5	23,0	18,7	10,6
Ændring fremskrevet formue	-3,1	-2,9	-2,8	-3,0	-3,3	-2,1
- Heraf opdateret skøn for fremadrettet renteutvikling	-	-0,2	-0,7	-0,8	-0,8	-0,4

Anm.: Som følge af afrunding til mia. kr. kan der forekommer afvigelser i tabellen, så formuen ifølge sidste års fremskrivning plus ændringer i årets fremskrivning ikke summerer til 2019-fremskrivningen.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase og registerdata fra Danmarks Statistik.

5. Konklusion

Over en årrække har udbetalingsmønstret fra LD ændret sig, så færre medlemmer hæver deres opsparing som 60-årige. En empirisk undersøgelse tyder på, at udbetalingen til både 60- og 61-årige hovedsageligt er faldet, da færre medlemmer trækker sig fra arbejdsmarkedet ved denne alder. Undersøgelsen peger på, at kun få medlemmer, som ikke længere har mulighed for tilbagetrækning som 60- eller 61-årig, alligevel vælger udbetaling ved den generelle udbetalingsalder.

Det er fortsat usikkert, hvornår disse medlemmer i stedet vælger at hæve deres opsparing i LD. Der ses ikke en entydig tendens til, at medlemmerne i stedet vælger at hæve deres opsparing, når de ved den nye, forhøjede efterlønsalder trækker sig fra arbejdsmarkedet via efterlønsordningen.

Dataperioden er endnu ikke tilstrækkelig til, at dette endegyldigt kan undersøges i data. Det er derfor valgt at basere fremskrivningen af medlemsbestand og formue i LD på observerede udbetalingshyppigheder. Disse korrigeres dog for den observerede stigning ved den nuværende folkepensionsalder. Når folkepensionsalderen øges, vurderes øget tilbøjelighed til udbetaling at blive forskudt til den nye folkepensionsalder.

I 2018 ses antallet af udbetalinger at være på sit højeste niveau siden 2013. Dette skyldes formentlig, at LDs afkast var negativt, hvorfor flere vælger at hæve deres opsparing. Der ses en tendens til, at særligt ældre og ufaglærte i højere grad valgte at hæve sit indestående i 2018.

Da LD i efteråret 2004 stoppede med at sende breve, som orienterede om udbetalingsmuligheden, til de medlemmer, som fylder 60 og 67 år, faldt udbetalingen i disse alderstrin betragteligt umiddelbart efter brevets ophør. Baseret på disse historiske erfaringer var det en mulighed, at genindførslen af 60-årsbrevet i den forstand, at medlemmer i dag skal orienteres om muligheden for skatterabat omkring deres 60 års fødselsdag, kunne øge antallet af udbetalinger til 60-årige fremadrettet. Ved at undersøge udbetalinger til medlemmer berørt af disse nye orienteringsbreve om skatterabatten tegner sig imidlertid det billede, at orienteringsbrevet kun i stærkt begrænset omfang øger antallet af udbetalinger.

Der er foretaget en fremskrivning af medlemsbestand og formue i LD frem mod 2050. Det forventes, at antallet af udbetalinger fra LD de kommende år vil være på niveau med de seneste historiske år. Udbetalingsmønstret medfører, at antallet af medlemmer i LD skønnes at være i størrelsesordenen 547.000 i år 2020 og knap 254.000 i 2030. LDs afkast de følgende år har afgørende betydning for formuens udvikling. Der udføres fremskrivninger med fire forskellige antagelser om LDs fremadrettede afkast. Afhængigt af afkastet vurderes det, at LDs samlede formue i 2020 vil være reduceret med 2–3½ mia. kr.. Udviklingen følger af det faldende antal medlemmer samt omlægning til LD-aldersopsparing, når de resterende medlemmer løberne bliver berettiget hertil i takt med, de i løbet af de kommende år fylder 60 år.

Appendiks A.1. Oversigt over efterløns- og folkepensionsalder

I tabellen nedenfor ses en oversigt over den forventede udvikling i efterløns- og folkepensionsalderen for årgange født i forskellige halvår.

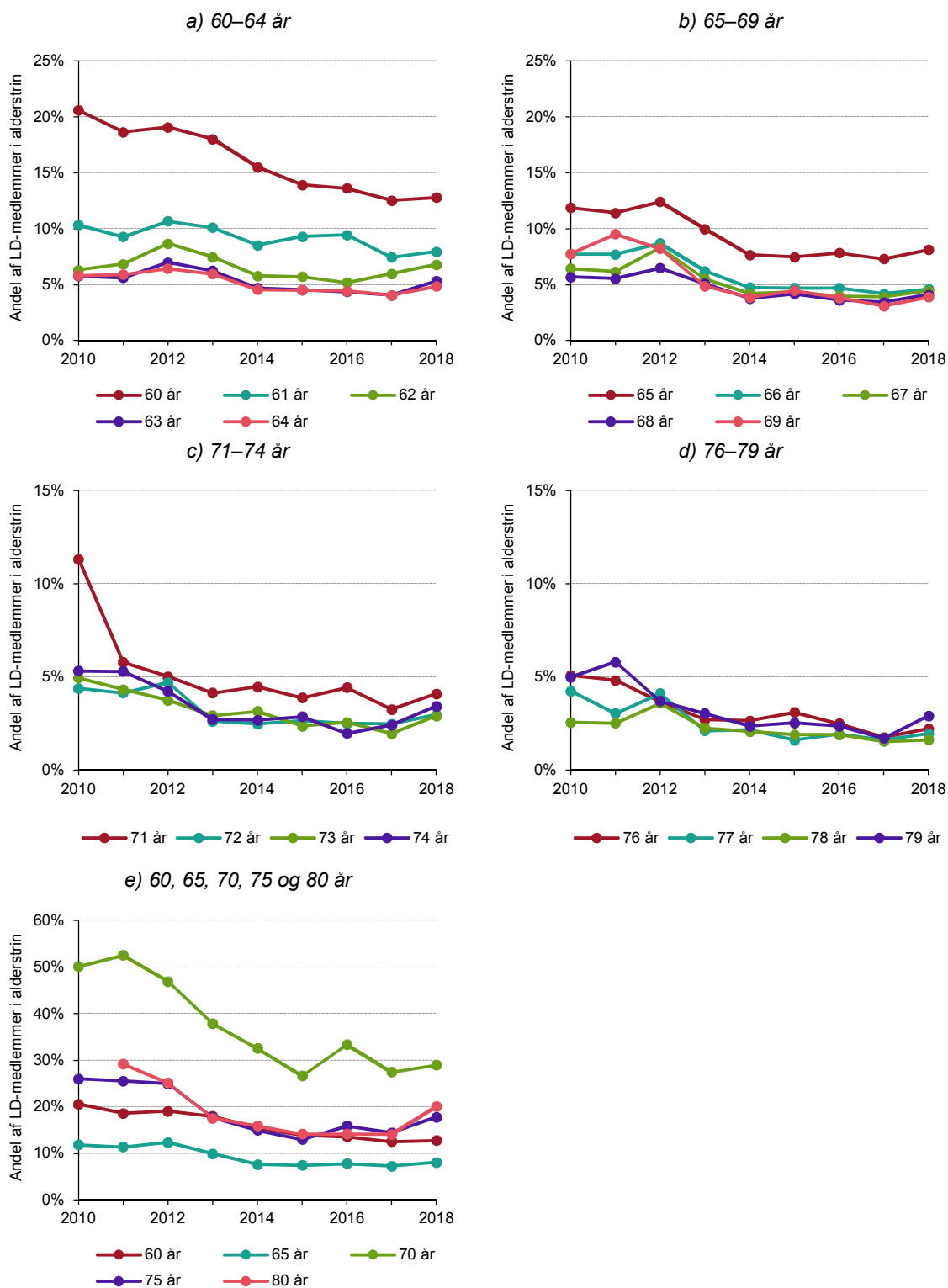
Tabel A.1. Oversigt over efterløns og folkepensionsalder, årgang 1953–76.

Fødeår:Halvår	Efterlønsalder	Pensionsalder	Fødeår:Halvår	Efterlønsalder	Pensionsalder
1953:1	60	65	1965:1	65	68
1953:2	60	65	1965:2	65	68
1954:1	60½	65½	1966:1	65	68
1954:2	61	66	1966:2	65	68
1955:1	61½	66½	1967:1	66	69
1955:2	62	67	1967:2	66	69
1956:1	62½	67	1968:1	66	69
1956:2	63	67	1968:2	66	69
1957:1	63	67	1969:1	66	69
1957:2	63	67	1969:2	66	69
1958:1	63	67	1970:1	66	69
1958:2	63	67	1970:2	66	69
1959:1	63½	67	1971:1	67	70
1959:2	64	67	1971:2	67	70
1960:1	64	67	1972:1	67	70
1960:2	64	67	1972:2	67	70
1961:1	64	67	1973:1	67	70
1961:2	64	67	1973:2	67	70
1962:1	64	67	1974:1	67	70
1962:2	64	67	1974:2	67	70
1963:1	65	68	1975:1	68	71
1963:2	65	68	1975:2	68	71
1964:1	65	68	1976:1	68	71
1964:2	65	68	1976:2	68	71

Kilde: Egne beregninger på baggrund af data fra DREAMs befolkningsfremskrivning 2018.

Appendiks A.2. Udbetalingsadfærd

Figur A.1. Udbetalingsandel for 60–80-årige medlemmer af LD, 2010–18.

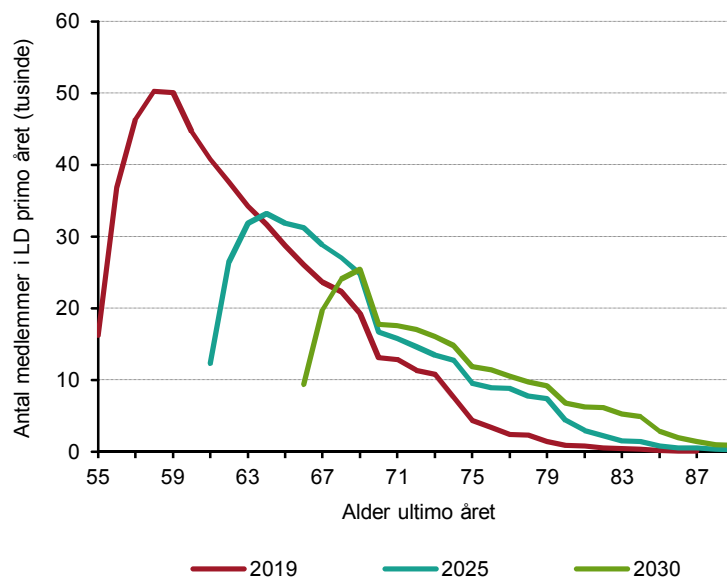

Anm.: Figuren viser, hvor stor en andel af medlemmerne i et givet alderstrin (opgjort ultimo året), som hævede deres opsparing i LD indenfor det givne kalenderår. Udbetalinger som følge af dødsfald er ikke medregnet.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase.

Appendiks A.3. Aldersfordelt fremskrivning af medlemsbestand og formue i LD

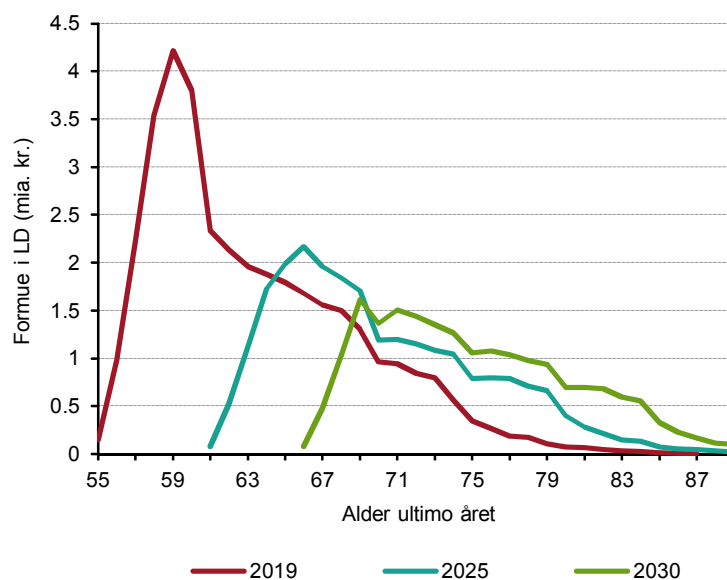
Figur A.2. Aldersfordelt antal medlemmer i LD, udvalgte år 2019–30.

Anm.: Fremskrivningen af antallet af medlemmer i LD er foretaget med fremskrivningsmetoden beskrevet i afsnit 4. Figuren illustrerer medlemsudviklingen i grundfremskrivningen.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase og registerdata fra Danmarks Statistik.

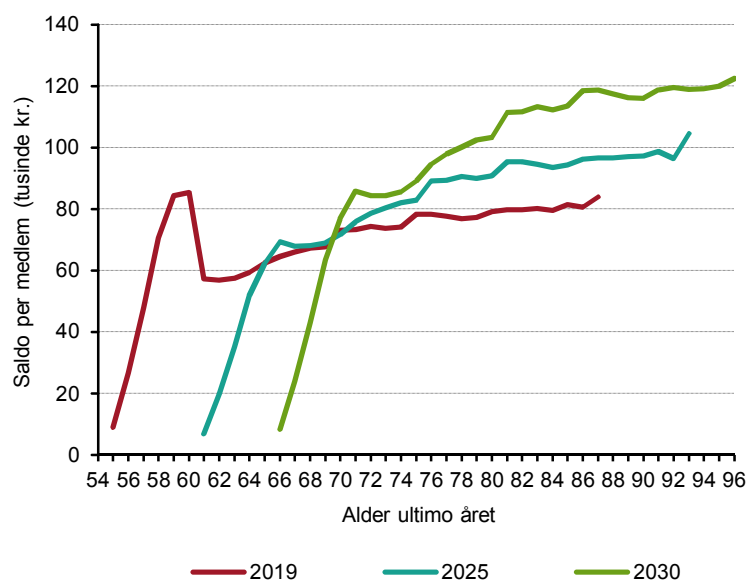
Figur A.3. Aldersfordelt formue i LD, udvalgte år 2019–30.

Anm.: Fremskrivningen af antallet af medlemmer i LD er foretaget med fremskrivningsmetoden beskrevet i afsnit 4. Medlemsudviklingen følger grundfremskrivningen. LDs fremadrettede afkast er i fremskrivningen vist i figuren fastsat til det forventede afkast på en statsobligation plus tillæg af 2 pct.point i 2019 aftagende til 1 pct.point i 2040, hvorefter tillægget er konstant.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase og registerdata fra Danmarks Statistik.

Figur A.4. Gennemsnitlig saldo per medlem, udvalgte år 2019–30.

Anm.: Fremskrivningen af antallet af medlemmer i LD er foretaget med fremskrivningsmetoden beskrevet i afsnit 4. LDs fremadrettede afkast er i fremskrivningen vist i figuren fastsat til det forventede afkast på en statsobligation plus tillæg af 2 pct.point i 2019 aftagende til 1 pct.point i 2040, hvorefter tillægget er konstant.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase og registerdata fra Danmarks Statistik.